

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 1 frt.

Félévre 2 frt.

Egy évre 4 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

Megjelen havonként kétszer.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Budapest, VII. kerület,
Erzsébetvár os akácfa
utca 7. sz. 1. em.Kéziratokat vissza nem
küldünk.Bérmertetlen leveleke:
nem fogadunk el.

„Achilles“ Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet“, a „Balaton-Egylet“, a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet“, a „Budapesti hegyvidéki turista-Egylet“, a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet“, a Budapesti Torna-Egylet, a „Budapesti Vasparipa-Egylet Előre“, a „Budapesti Sport-Club“, a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet“, a „Debreczeni Torna-Egylet“, az „Egyetemi Athletikai Club“, „Első Magyar Vívó-Egylet“, az „Ersekújvári Vívó- és Torna-Egylet“, a „Fertői Csónakázó-Társaság“, a „Győri Csónakázó-Egylet“, a „Kassai Korcsolyázó-Egylet“, a „Kolozsvári Athletikai Club“, a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet“, a „Főv. Vívó-Club“, a „Körmendi Athletikai Club“, a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet, a „Magyar-Ovári Torna- és Vívó-Egylet“, a „Magyar Velociped-Club“, a „Marosvár helyi kerékpár-Egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Lévai Torna- és Vívó-Egylet“, a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet“, a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet“, a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Nagy-Kanizsi Torna-Egylet“, a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet“, a „Nemzeti Hajós-Egylet“, a „Neptun Budapesti Evező-Egylet“, az „Ó-Becsei Kerékpár-Egylet“, az „Ó-Budai Torna-Egylet“, a „Pannonia Csónak-Egylet“, a „Pécsi Athletikai Club“, a „Pozsonyi Hajós-Egylet“, a „Pozsonyi Torna-Egylet“, a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet“, a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet“, a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Salgó-Tarjáni Vasparipa-Szövetkezet“, a „Selmeczi Akadémiai Athleta-Club“, a „Soproni Korcsolyázó-Egylet“, a „Szabadkai Torna-Egylet“, a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör“, a „Szegedi Csónakázó-Egylet“, a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet“, a „Szegedi Torna-Egylet“, a „Székely-Udvahelyi Korcsolyázó-Egylet“, a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet“, a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet“ és az „Újvidéki Kerékpár- (Bicycle-) Egyesület“, a „Pápai korcsolya-egylet“, a „Torontál korcsolyázó- és hajós-egylet“, „Magyar sport-club“.

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Az iskolai játszótérek berendezése.*

I.

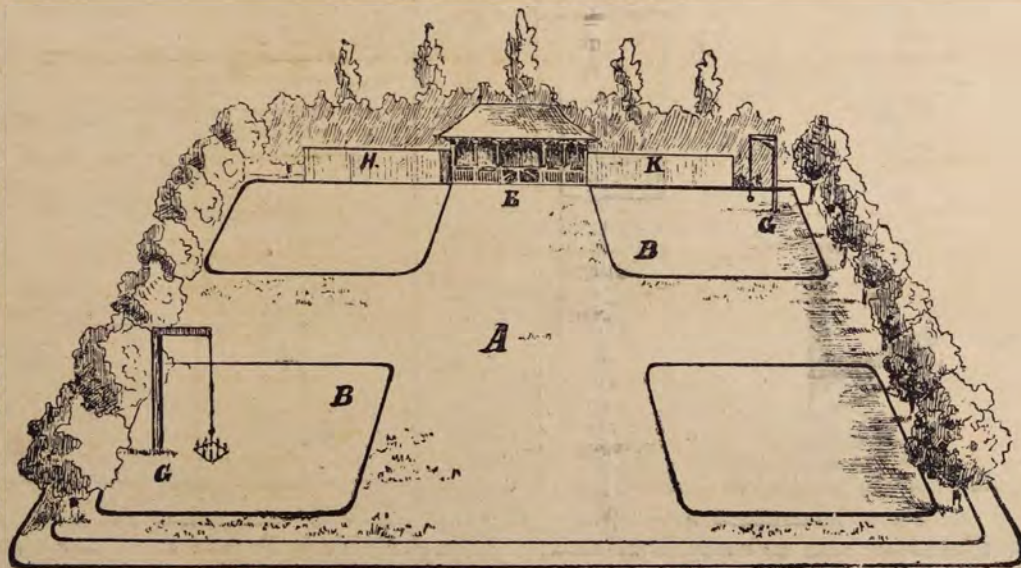
A tavasz a játékok évszaka, s a legalkalmasabb idő arra, hogy hosszú téli pihenésben elernyed izmok életét fölfrissítsük. Az izomrendszer legjobb acélezői a játékok; ezek a mi izmaink természetes

termésmesterei, lábunk és karunk iskolázói.

A járással is úgy vagyunk, mintsok egyéb, pl. a beszéddel. Művészünkkel kifolyólag korán megtanuljuk ezt is, azt is, s aztán abban az édes hitben élünk ötven-hatvan esztendőig, sőt még tovább is, hogy mind a kettőt jól tudjuk.

Anyanyelv és járás egyaránt könnyű, és mégis nehéz. Beszélni megtanulunk gyermekkorunkban, és sirba köl-

I. A játszótér távlati rajza.

tözünk anélkül, hogy jóformán ismernők legdrágább örök segítségünket: anyanyelvünket, ezt az oly problémákkal teljes szervezetet, melyet a tudós társaságok sem birnak megoldani. A székely pásztorfiu és Arany János ugyanazt a nyelvet beszélik, de nem egyformán tudják. A három éves fiu és a rendes hegymászó is talán egyformán lépnek

de nem egyforma kitarással járnak. — Amannál ur a láb, az vízsi tulajdonosát ide vagy oda, s hamar felmondja a szállítást, emennél a hosszas gyakorlat a lábat szolgálva tette, eszközzé a szükséges erőfeszítések megtételére, s ha ura úgy akarja, mint a jó katonánál, vérző in és mély sebek mellett is győznie kell az

utat, s birnia a lépést. — Vannak játékok (legkivált egynémely labdajáték), melyek rendkívül erősítik, s kitartó erőfeszítésre teszik alkalmassá a lábukat. És ifjuságunk izom-rendszerének erre az iskolázásra mulhatlanul szükségé van ebben a korban, midőn a nagy hadvezérek confessziója szerint: a hadsereg ereje a katonák lábaiban van.

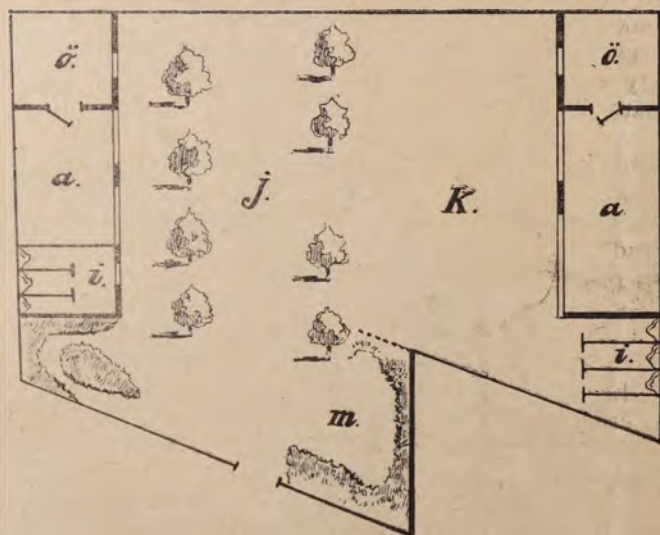
* E jeles cikket Gyertyánffy szerkesztő ur zivességéből a „Néptanítók Lapja“-ból vesszük át, mely lap oly melegen felkarolta az általunk régen sürgetett játszótérek létesítését.

S z e r k.

Dickensnek Dombey és fia című regényében van a többek közt egy érdekes jelenet; midőn a haldokló Dombeyné ágya mellett egyik barátinő azt a megjegyzést teszi: ha a haldokló egy kis erőfeszítést tudna tenni, nem halna meg. Ezt a mondást alkalmazva, elmondhatjuk, hogy ha tanuló ifjaink hetenként legalább két délután több órai játék közben feszítenék meg izmaikat, nem roskadoznának a tanulmányok súlya alatt, s teljességgel nem éreznék a túlterhelést, mint a hogy nem érezték a régi rendszer idejében.

A régi oktatási rendszerben a routine, és sok a mechanikai rész; de aztán meg volt az a jó oldala, hogy ha nem erősítette nagyon a szellemet, nem is súlyosodott rá szerfölött; hibái, melyek miatt jót nem tehetett, tehetetlenné tették a roszra is. Aztán hatása is csak a lecke-órákra terjedett ki, s egyébként szabadjára hagyván a gyermeket, engedte játszani, s gyermeknek lenni.

III. Egy amerikai népiskola játszótermének alaprajza.

a = Födött játszótér. ö = Öltöző.
J = Fiúk játszótere. i = Arnyékszék.
K = Leányok játszótere m = Kis labdatér (deszkaháttal).

Ebben állott a régi iskola humanizáló hatása, mely-lyel szemben a mai iskolázás nagy gyöngéje, hogy csak a tantárgyat s a tanuló fejét tekintti, s szívével s izomrendszerével kevesebbet törődve, a tanulóba bele vesz a gyermek.

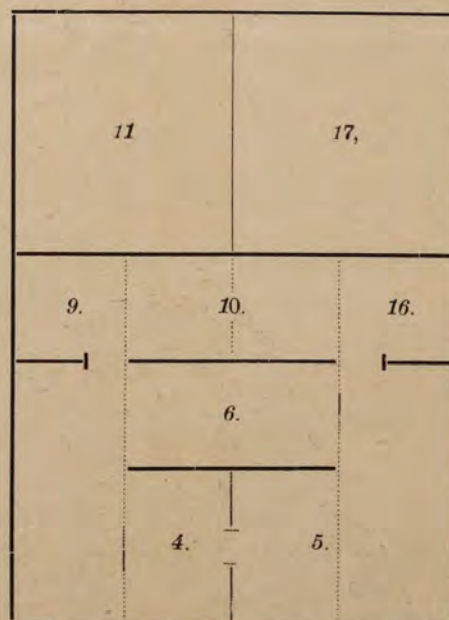
Pedig a tanulót igazi tanulóvá, dolgozni szerető ifjúvá egyfelől (ha nem első sorban is) a játék teszi, mert ez tartja élénkségben érzületét, mivel érzékeit, edzi figyelmét, és a mi fő, ez látja el azzal a mély érdeklődéssel,

melyből jókora adag jut az egyes tantárgyakra is. Am érdeklődés nélkül az iskolai munka lehet robot, lehet szakmányban végzett kínos lecke, csak egy nem lehet: az emberi vonások kifejtésének eszköze.

Vannak időszakok, mikor az emberek a sok conventionális nyűg miatt jóformán eltávoznak a természetből. Így volt a száz esztendő a nevelés dolgában egyáltalán, midőn a gyermekből figurát, vagy bábút neveltek. Rousseau satyrikus és paradoxonnal teljes stylusának kellett közbelépni, hogy azt a sok természetellenes elemet kiszorítsa a nevelés köréből. Ma ismét oda-jutottunk, hogy

a testi nevelés dolgában elfeledkeztünk az iromrendszer ősi iskolamesteréről: a játékokról, és e mester természetes tanterméről: a játszóterekről.

IV. Egy vegyes iskola játszóterei Párisban.

4. Födött udvar. 5. Testgyakorló termék. 6. Födött udvar.
9. A lányok födött játszótér. 11. A lányok födött játszótér.
16. Fiúk födött játszótér. 17. Fiúk födött játszótér.

Jegyzet. A tervezetnek Felix Narjoux: „Les écoles publiques en France et en Angleterre.” (Paris, 1887.) című művéből való. F. — A párisi elemi iskolák tervrajzából csak a játszótér-eket vagy udvarokat vettem ki; az osztályok s egyéb helyiségek megjelölését mellőztem.

II.

Sajnosan igaz, hogy a mindinkább terjedő polgárosodás mindinkább elfoglal minden tért, s az emberek a hasznosan való tulságos kapkodás miatt ügyet sem vetnek az ifjuság testi nevelésével járó igényekre. Ez az egyik oka, hogy nagyon megfogyatkozott községeinkben a játszótérek száma, s hogy csak úgy hűledeznek az emberek, mikor arról van szó, hogy 5—6 ezer méternyi tért szakítsanak ki községi vagy iskolai játszótérnek.

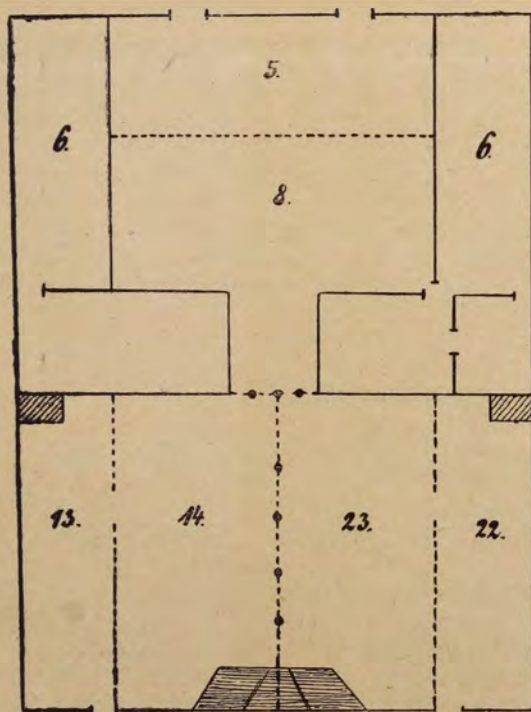
Ide mellékeltem egy néhány iskolai játszótér tervrajzát. Az I. és II. számú (Albert Károly ur tervezete szerint) egy 1000 □ m. területi játszótér, melynek két ellenkező szögletén 100—100 □ m. szakíttatnék ki kis labdázó és orosz tekével vagy hasonló játékkal foglalkozó csoportnak. E. földött menedékhely eső, vagy zivatar idején, H öltöző helyiség, K. szertár és árnyékszék.

A méret a lehető legkisebb, tehát egészen kis iskolák számára van tervezve. De az iskola népessége és a község vagy az iskolafentartó hatóság módjától és gondosságától függ, mentől nagyobbra venni a tért, hogy a növendékeknek elegendő helyük legyen a futásra s egyáltalán a szabad mozgásra.

A francziáknál a középiskolai tanuló ifjuság játszótérek, pl. labdaterek (mint nekem a «Testi nevelés szövetkezetének» titkára Paschal Grousset írja) rendszerint 150 méter hosszú és 40 méter széles, azaz 6000 méter tehát teljesen téglányalak.

A kisebb játszótéreket porondozni kell, a nagyobb játszótérek pedig bátran lehetnek gyepesek, mely gyepet aztán gyakran le kell kaszáltatni, s általában szükség jól gondozni.

V. Egy vegyes iskola játszótérek Párisban.

5. Földött játszótér. 6. Testgyakorlótér. 8. Földellen játszótér. 13. Földött játszótér. 14. Földellen játszótér. 22. Földött játszótér. 23. Földellen játszótér.

Általában az udvaron, valamint a játszótéren egy-egy gyermekre legalább 2 négyzetméter helynek kell jutni. Az új iskolák udvarai Párisban fákkal vannak körül ültetve, s e miatt nincs semmi panasza.

A porondozás következő módon történik. Az alapot 15—20 cm. vastagon homok- és anyagkeverékkel kell borítani, melyre 5—10 cm. apró viziporond hengereződik. Az angoloknál a versenytérek, valamint a játéktérek is homok- és szénkeverékkel vannak borítva, melyre porond van hengerezve. A szén az alapnak némi rugékonyságot kölcsönöz.

A játszótér kerítésére legalkalmasabb a cserje, mert a fák nagy árnyékot vetnek, és a talajt nedvesen tartják.

A III. szám alatt közölt játszótér egy amerikai iskoláé, IV. és V. szám alatt közöltek pedig vegyes elemi iskoláé Párisban, még pedig a legszokottabb tervezet szerint. Az iskolák belsejében levő több rendbeli szabad tér egyfelől arról tanuskodik, hogy a párisiak új iskolaépületeikben nagy gondot fordítanak a gyermekek szabad mozgására; másfelől irigylendő mintául szolgálhatnak Budapestnek, mely köztudomásúlag iskolai épületeiben nagyon keveset tud arról, hogy az ifjuság nemcsak agyvelejét viszi iskolába, hanem izom-rendszerét is; s hogy mind a kettőnek nagy szüksége van szabad levegőre és napfényre.

Felméry Lajos.

ÚSZÁS

Az úszás észszerű tanítása.

Bizonyára már igen sok embernek tűnt fel az a körülmény, hogy az uszókknak csak kis száma viszi eme sportot oly tökélyre, hogy hosszabb időn át képes magát a víz felszínén tartani, vagy nagyobb távolságokat uszva megtenni. Erre rendszeren rövid ellenvetésként azt halljuk mondani, hogy «nincsen trainirozva.» Pedig ez tényleg nem a helyes ok; mert trainirozás csak akkor szükséges, ha hosszú távolságokat meglehetősen gyorsasággal akarunk megtenni. Ennélfogva azt hiszem, hogy csak az úszás tanításában kell a valódi okot keresnünk. Legyen szabad azért néhány szót kockáztatnom, mely úgy a kezdők, — valamint a már haladottabbak számára némi haszonnal bírhat. —

A kezdő uszót vagy uszni tanulóat előbb behatóan kell megismertetni ama elemmel, melyben új mozdulatait végezni kénytelen. Itt mint legfontosabbat azt tartanám első helyen említésre méltónak, hogy a kezdőnek saját tapasztalata útján meg kellene mutatni, hogy víz alatt is lehet rövid ideig élni légzés nélkül!

Mutassuk meg a kezdőnek példával csekély vízben mit tegyen és szólítsuk fel egyszerű s inkább a józan észhez szóló szavakkal, hogy tegyen hasonlót. Az első kísérlet, a víznek a fülekbe való behatolása folytán nem lesz épen biztató, mert hiszen gyakorlott uszók sem tűrik a vízceppet fülükben. Ekkor megmutatjuk a kezdőnek mit kell tennie, hogy a vizet onnét kihozza. Erre igen különböző módok vannak szokásban és rendszeren egy lábon való ugrálást látjuk, ez se nem szép, se nem praktikus, mert ha az úszó később uszása közben kapja a vizet fülébe, nem alkalmazhatja ezt a módot a mély vízben. Ennél jobb a fejnek a tenyérbe való ütése, — természetesen arra fordítva a fejet, a mely fülben a víz van. Ezzel csakhamar megbarátkoznak és a víz alá bukást már legelső napon 10—15 napig gyakorolják. A kezdő uszó tehát tudja, hogy ha víz alá kerül is, baja nem lesz. Határozottan kárhozatosnak tartom az úszómesterek módját, kik minden leczke végén buktatják a tanulóat «hogy megbarátkozzék a vízzel.» Ezzel épen az

ellenkezőjét érik el s a tanítvány az egész lecke alatt remeg azon pillanattól, melyben mestere «a pinczébe sülyeszti». Hogy figyelme sem lesz oly nyugodt a lecke alatt, pedig ez az úszás tanításánál okvetlenül szükséges, — az bizonyos. Ezután mutassuk meg a tanulónak példával, hogy az emberit test a vizen úszik minden további segédmozgás vagy erőlködés nélkül! E helyen gyakorlottabb úszók számára is akarok egy szót kockáztatni. Vannak ugyanis, sőt sokan — a kik nem hiszik ezt és azt mondják, hogy a test csak úgy képes a vizen uszni, ha a tüdőt jól tele szivjuk levegővel. Ez pedig tévedés, nagyon káros tévedés! Az ember fajsúlya középtértekben 1.111-nek vehető; tehát 0.111-el nehezebb a víznél. Ezt a túlsúlyt valami uton ki kell egyenlíteni és a rendes módja az, hogy a tüdőt levegővel szivják tele, azt mondván: a levegő könnyebb a víznél és így fentartja a testet. Ez pedig helytelen nézet, mert hogy a test uszik-e vagy nem, csakis a térfogattól függ. Vashól készült hajók is usznak a vizen, csak azért, mert súlyukhoz mért helyes térfogattal rendelkeznek. Tehát az emberi test köbtartalmát is annyival kell nagyobbítani, hogy a fönt említett 0.111 túlsúlynak megfelelően. Ezt pedig a mellkas tágitásával érhetjük el, de a mellkas térfogata nem csak azáltal nagyobbítható, hogy a tüdőt tele szivjuk levegővel, — hanem azáltal is, hogy a karokat fejfőlé emeljük! Ez által a mellkas nagyobb térfogatot nyer, mint a mennyi a mondott túlsúly követel és a test nyugodtan és biztosan uszik a víz felületén. Ezt a mozdulatlan fekvést rendesen csak igen vastag embereknek tulajdonítják, — és pedig tévesen. Az általam itt kísérletnek alávetett legkülönbözőbb emberek mint meggyőződtek ennek helyességéről, dacára annak, hogy előbb mint fejszóvalva hallgatták beszédemet. Egyik kollegám azt is mondta, hogy ő már számtalanszor próbált így fekve maradni, de sohasem sikerült, — s ha most sikerülne, akkor meg kell hogy változtak azóta a természeti törvények!! Tehát a karokat fejfőlé tartva a mell kidomborodik, a fejet hátra kell vetni, úgy hogy a fülek még víz alatt legyenek; a lábak a víz felszínén néhány miliméternyire vannak de a mi fő: a szemek, az orr és a száj a levegőben vannak s így a szabályos légzés lehetséges és a tüdők kipihenik azt a fáradtságot, melybe a rendes úszás mozdulatai kerülnek. Azt a mozdulatlan fekvést kell a kezdőnek mindenekelőtt elsajátítani, mert ezáltal belátja hogy az úszás mozdulatai csakis arra valók, hogy bizonyos sebességgel előre mehessünk.

Ezután következik a rendes mellúszás. Itt is először helyes példával kell eljárni s a főszó a kezek és lábak helyes egymásutánjára fektetni, — mert ebben fekszik 99% úszónak hibája. A kezek elől a víz színén fekszenek midőn a lábak a rugást végzik. Ezt kevesen csinálják így s a jó s nem fárasztó úszásnak az egyik legfőbb kelleke. A vízben nem szabad soha hirtelen mozdulatokat végezni, mert az mind csakis erőpazarlás! Nyugodtság minden mozgásban és helyes testtartás képesíti az aránylag gyöngye úszót arra hogy pl. a Duna áramlata ellen is úszhat hosszú időn át. Pedig sok úszó előtt talánynak tűnik fel, hogy ő a leggyorsabb egymásutánban végzett tempók dacára sem bír «fölfelé» úszni, míg egy másik roppant «álmós» tempókkal előbbre jut.

Swanda Gusztáv.

(Vége köv.)

ATHLETIKA.

A „sportkedvelők köré”-nek nyári viadala.

1889. évi június hó 23.án.

A míg sok jó hírű egyet édes semmittevés-sel tölti el nemcsak a tavaszt, de úgy látszik a nyári időnyt is, addig a még ifjú egyet a «Sportkedvelők köré valóban dicséretes tevékenységet fejt ki, a testedzés nem- ügyeinek fejlesztése közül

Az üggető versenypálya az athletikai gyakorlatok kivitelére de meg a néző közönség kényelmének biztosítására jelenleg egyike a lehető legjobb pályának, itt tartotta a kör mult hó 23-án d. u. 4 órakor versenyét, szép érdeklődés s meglehetősen eredmény mellett.

A verseny lefolyását adjuk röviden az alábbiakban. Elnök és versenybíró volt Balogh Dezső, Versenytitkár Riedl Nándor. Időmérő Heyek Imre. Indító Altschul Ágost. Témérő: Horovitz Géza.

I Távlutás. Nyílt verseny. Táv 3 angol mtf. 4827 m. Elsőnek ezüst, másodiknak bronz érem. Öt nevező közül indult: Pöstinger Nándor, Rosenthal Hugó, Müller D.

Ez utóbbi a verseny közben kiált; győzött Rosenthal Hugó a távol 17 perc és 17 mp. alatt futva be, az eredmény közepesnek mondható a legjobb angol record amateuröktől, eddig 14.39:

II. Juniorok síkfutása. Zárt verseny Táv. 200 méter. Részt vehetnek azon tagok, kik a kör versenyein még díjat nem nyertek. Elsőnek bronz-érem. Indult 7 nevező közül: Lovik Béla, Kerékgyártó Gyula Várady Nándor Leitner Menyhért.

Győzött Leitner Nándor 28³/₄ mpnyi idő alatt, az eredmény e távolra szintén közepszerű az angol legjobb recond 23 mp.

III. Magas ugrás. Nyílt verseny. Az ugrás 15 cm. magas deszkáról történik. A deszka távolsága a mérczétől 1 méter 30 cm. Minden magasság egyszer javítható. Elsőnek ezüst, másodiknak bronz érem öt nevező közül indult ifj. Dani Antal Nándor Sachs Lipót, Réthy Pál. Réthy Pál vitte el a babért 1.68 m. ugrással, második lett ifj. Dani Nándor 1.63 m. ugrásával.

IV. Versenyjárás. Nyílt verseny. Táv. 2000 m. Tiszta járás. Kétszeri megintés disqualifical. Elsőnek ezüst másodiknak bronz-érem. Indultak: Szarvassy György, Grünwald Mór, Stettner Gusztáv, Kohn Arnold. Szarvassy és Stettner disqualificalattak incorrect járadék miatt elsőnek érkezett be Grünwald Mór 9 p. 27 mp. idő alatt.

V. Síkfutás. Nyílt verseny. Táv. 914 m. (100 yard) Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj, másodiknak bronz és harmadiknak bronz-érem. Versenyeztek: Seichter Rikhard, Ábrahám Kálmán, ifj. Dani Nándor, Sachs Lipót.

Ifj. Dani 11¹/₂ mp. alatt elsőnek érkezett be, ha az idő egész pontosan volt mérve, úgy csak gratulálhatunk az eredményért, mert magyarországi erőink között csak kevesen futották be ily ifjú korukban e távot jó idő alatt, bár az angol eredmény 9¹/₄ mp. felette magasán áll ennél. Második Ábrahám 11³/₄ mp.

VI. Súlydobás. magasba és távolba. Nyílt verseny. Súly 12 kgr. A dobás helyből, 15 cm magas deszkáról történik egy kézzel. A magasba dobásnál a mércze távolsága a deszkától 1 m. A dobás 6 m. magasságnál kezdődik és minden dobásnál egy javító dobás engedetik. Atávoldobásnál minden versenyzőnek 4 dobása van

melyek közül a legjobb számít. Győztes, kinek dobásai cm-einek összege legnagyobb. Elsőnek ezüst, másodiknak bronzérem. Küzdöttek Szarvassy György I. T. 6.57 m. Réthy Pál M. 3.80 m.

Réthy Pál 3.80 m. magas és 6.57 meter távol dobással győzött.

VII. Gátverseny. Nyílt verseny. Táv. $108\frac{2}{3}$ m. (120 yard) 10 gáttal 80 cm. magassággal. A gátak egymástól való távolságra 10 yard (9.14 m.) A pálya kezdőpontjától az első gátig és az utolsó gáttól a célpontra a távolság 15 yard (13.10 m.) Elsőnek, ezüsti másodiknak bronz-érem. Indultak: II. Ábrahám Sándor I. 20 ifj. Dáni Nándor Várady Nándor.

Szépen ért be elsőnek Dáni, 20 mp. alatt. Második Ábrahám.

VIII. Távugrás. Nyílt verseny. Az ugrás 15 cm. magas deszkáról történik. Minden versenyzőnek a próbaugráson kívül 3 ugrásra van, melyek közül a legnagyobb számít. Hátraesés esetén az eredmény nem számít, de az ugrás, mint a három ugrás egyike számít. Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj, másodiknak bronz és harmadiknak bronz-érem. Indultak ifj. Dáni Nándor és Totis Lajos.

A két küzdő között ismét Dáni győzött 5.79 m. ugrással.

IX. Akadály verseny. Nyílt verseny. Táv. 1 angol mérföld 1609 m. 15 akadálylyal u. m. 5 darab 2.50 m. széles árok. 5 darab 80 cm. magas és 25. cm. széles fal, 5 drb. 1.50 m. széles árok, végén 80 cm. magas fal. Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj, másodiknak bronz, harmadiknak bronz-érem. Indultak Körber Antal, Ábrahám Kálmán, Pöstinger Nándor, Réthy Pál, Várady Nándor.

Első lett Réthy Pál, második Pöstinger, harmadik Körber. Az idő győztesnek 5 p. 33 mp.-nek volt hivatalosanki mutatva, de azt határozottan kétségbe vonhatjuk, hogy jól lett volna mérve; ezen eredmény egyike volna a legjobb recordoknak, melyet még az angolok is elég irigylésre méltónak találnak, sük futásban is elég szép eredmény nálunk e távra 5 p. és hozzá 15 kisebb-nagyobb akadály, bizonyára többet igényel $\frac{1}{2}$ percnél. Tévedés kell hogy legyen a feljegyzésben.

X. Vígasz verseny. Táv. 200 m. Résztvehetnek mindazok, kik aznap bár versenyeztek, de díjat nem nyertek. Nevezés a helyszínen a titkárnál. Elsőnek tiszteletdíj I. Sachs L. 20"

A verseny után a nagy számban megjelent közönség teljes meglepéssel távozott a szép ünnepély emlékével haza.

Spectator.

A kolozsvári labdázó kör.

Felméri Lajos dr. egyetemi tanár, a K. A. C. választmányi tagja, nem csak tollal büszkült, s lelkesít a testgyakorlatok érdekében, hanem tettel is. Pár heti fáradtságos munka, utánjárás után, a múlt hó elején igy szép labdázó kört alakított. Azaz hogy alkalmas játzó tér kiszemlése került nagyobb munkába, tagokat toborzani nem kellett, azok tömegesen jelentkeztek, ma már közel ötvenen vannak, kik minden hétfőn, szerdán, szombaton, többször még más napokon is kedvelten üzik a labdázás sportját az e célra kibérelt Bánffy kertben.

A kör mindjárt megalakulásakor szövegezte, jóváhagyta alapszabályait, mely elég rövid arra, hogy szó szerint ide iktassuk:

1. §. Nem szabad érzékenykedni.

2. §. Nem szabad az illem szabályai ellen vétetni.

3. §. Az igazgatók ítéletében meg kell nyugodni.

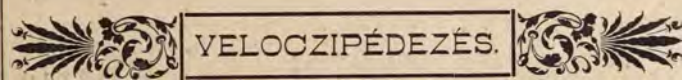
Igazlító választmányt is alakított a következő tagokból:

Elnökök: Felméri Lajos. Tagok: Farkas Lajos dr. egy. tanár, Inczédi Sámuel nyug. ezredes, Nagy Ferencz dr. Óváry Kelemen dr. egy. tanárok, Tussek Sándor ügyvéd: Pénztáros: Fekete Béla egy. hallg. Gazda, Szatmáry István egy. hallg.

Tagjai sorában a társadalom művelt osztályának minden rétege képviselve van. Ezek között, a K. A. C. tagjai teszik ki a legnagyobb számot. Az egyetemi tanárok közül a játékokban rendszeren részt vesz: Farkas Lajos dr., Felméri Lajos dr., Óváry Kelemen dr., Nagy Ferencz dr., Koch Ferencz dr., Klug Nándor dr., Geber Ede dr., Istvánffy Gyula dr., Baintner Hugó dr., Hegedűs István dr., Zsögöd Benő dr. A birtokosok, kereskedők, hivatalnokok, ügyvédek stb. köréből: Békésy Károly dr., Inczedy Sámuel nyug. ezredes, Kacsóh Lajos, Benké Ferencz, Albert Károly tornatár, Tussek Sándor dr. ügyvéd, Illing Sándor, Borbély György tanár, Kuskó István K. A. C. titkár, Vincenti Lajos, Dunluy Ferencz, Lázár J. Ödön. Az egyetemi hallgatók köréből: Eperjesy Béla, Antal Albert, Kolosváry János, Nyerges Zsigmond, Gidró Gergely, Jancsó Lajos, Gáll Simon, Sztánisay Miklós, Fekete Béla, Szöcs Géza, Erős Vilmos, Kuthy István, Szathmáry István, Dániel Imre stb. stb.

A játékokban majdnem mindig nagy számú női közönség is megjelenik, s nagy csoportokban gyűlnek össze növendékek, kik külön alakított körben szintén üzik a labdajátékokat. A társaság már egész raktár labdát repesztett szét.

Kuskó István.

A „Budapesti kerékpár-egyesület” versenye.

(1889. június 29. és 30-án.)

Évről-évre szégyenérzettel jövünk haza veloczipédversenyünkről, mert mindenkor játszva győznek le a bécsi és gráci kollegák. — A közönség elszéledesekor haragosan mormogja, hogy nincs mért nemzetközi versenyeket rendeznünk, ha még csak középszerű erőink sincsenek. — E szégyennek és zugolódásnak azonban csak fele méltányos, míg fele jogtalan. — A külföldieknek, vagy mondjuk a német sógoroknak versenyünkre jöveleleiben sok előny van; megtanulunk tőlük versenyezni és a versenyre készülni.* És ugy kellene lenni, hogy szé-

* A versenyen két sportférfi fogadott, hogy van-e a magyarban a training szóra elfogadott jó szó. Fölkérte a fogadás eldöntésére, mi azt feleltük, hogy nincs; ugyokoskodván, hogy az edzés, előkészítés szavak nem meritik ki a fogalmat, és idomítás pedig az embersportra nem alkalmazható. Leköteleznének olvasóink nemcsak minket, de a sport minden barátját is, ha egy jó magyar szót tudnának a training helyébe ajánlani.

Szerk.

gyenérzetünk ambíciót keltsen föl bennünk a revánsra. De olyan igen nagyon nem is szégyelhetjük magunkat, mert hisz a bécsi sógorokat épp úgy rendesen leverik a frankfurtiak, berliniek, mint ezeket ismét a francziák és angolok. Mi bizony a legutolsók vagyunk e sportnévsorban, mint a művelt nagy nemzetek közt is, de számba vétetünk mind itt, mint ott. A Kerékpár-Egyesület érdeme, hogy mint utolsók is, de numerálunk a veloczipéd sportban, és éppen azért, hogy nemzetközi versenyeket rendezünk.

A verseny rendezéséről igen sok dicséretet mondhatunk. Kifogástalan módon történt az indítás, az időmérés, a rendtartás és az eredmény rögtön kihirdetése. Csak két esetet nem tudtunk megérteni. Ugyanis az első versenynél a négy versenyző közül három fölbukván, mikor az első (Kovács) már a pályát egyszer csaknem befutotta, a versenyt lecsengették és újra indítottak. Ez sehogysém történhetett szabályszerűleg. Továbbá határozott gyanunk van, hogy az 50 klm-es versenyben Borbély köréit rosszul számították, vagy hibásan jelezték.

A versenyeken középszámu közönség volt jelen s ez is nagyon laikus, úgy annyira, hogy a legérdekesebb, de leghosszabb 50 klm-es verseny sokakat elriasztott.

A versenyeredményekről kevés jót mondhatunk; alig jobb a legjobb is a közepes időnél. Szép eredmény egy sincs. Sajnos, hogy ily kevés megerőltetésbe kerül az idegeneknek a felettünk győzelem. De biz' ezek eredményei is gyengék, mint alábbi tudósításunkból kitűnik.

Az elsőnap i versenyeket a felvonulás előzte meg, melyben két ifjú nő, 60 férfi és 3 gyermek vett részt. Hauszer Margit kisasszony Vermes Lajossal ült egy kétüléses háromkerekű gépen, Kasztner Adél kisasszony pedig Ehrlich Jánossal egy kétkerekű kétüléses gépet hajtott. — A legszebb látványt nyújtotta e két veloczipédező nő, kiknek dicsősége, hogy ők Magyarországon az elsők, kik versenypályán bemutatták ügyességüket. — Magyar versenypályán eddig nemcsak nők, de ily számmal veloczipédezők sem jelentek még meg. Kár, hogy a versenyekben mégis csak kevés, a két napon 14 hazai és 5 idegen vett részt.

A versenyekről térszüke miatt a következőkben referálunk:

Első nap.

I. Megnyitó-verseny 2000 méter. Magas gépeken. Nyitva olyan magyarországi kerékpárosoknak, a kik nyilvános kerékpár-versenyen első-díjat még nem nyertek. Versenygépek kizárva.

Neveztek és versenyeztek: Kovács Pál, Hauszer Ernő, Gajárszki István és Wittenberger Adolf. A versenypálya felében Wittenberger, Gajárszki és Hauszer felüktak, de Gajárszki ismét felülve már már közeledett Kovács felé, mikor a versenyt lecsengették. Az új indításnál Hauszer, térdét erősen feltörvén, nem jelent meg. Wittenberger is kiállt csakhamar, mert az esésnél eltört gépe helyett nagyon kis gépen ülve, a versenybe nem jöhetett bele. Kovács vezet az utolsó kör közepéig, majd ott Gajárszki szép szorítással előre jő és 4 p. 31 $\frac{1}{2}$ mp. alatt elsőnek érkezett be. Kovács 4 p. 35 mp. alatt második. — Ez eredmény a 3 p. 51 mp. közepes idő mellett rossz.

II. Vendégek versenye magas gépen 10.000 m. Nyitva magyar határon túli vendégeknek. Győztesnek ezüst-érem és tiszteletdíj.

Neveztek hárman, indult Spiegel Károly a bécsi »Wanderer« tagja és Mlaker Ferencz a Graizer Radfahrer Club tagja. Spiegel vezet a verseny feléig, itt Mla-

ker előre jő, de a verseny végén Spiegel gyönyörű szorítással lehuzza és 21 p. 15 mp. rossz idő mellett első leti. Mlaker ideje 21 p. 20 mp. E távolságban a közép idő körülbelül 18—19 perc. A legjobb amateur idő 17 p. 30 $\frac{3}{5}$ mp. A szakemberek ideje 16 p. 47 mp.

III. Vendégek versenye biztonsági gépen 3000 m. Nyitva magyar határon túli vendégeknek. Győztesnek ezüst-érem és tiszteletdíj.

Versenyeztek Diamantidi Sándor és Hutterstrasser Károly, a »Wiener Bicycle-Club« tagjai. A verseny elejétől kezdve vezet Diamantidi s mindig mellette kollegája. Első Diamantidi 6 p. 45 $\frac{1}{5}$ mp. közép jó idő alatt, második ideje 6 p. 35 $\frac{3}{5}$ mp. — Mindkét versenyző egyforma, magaskerekű versenygépen ült.

IV. Nagy-verseny 5000 m. Magas gépeken. Nyitva magyarországi kerékpárosoknak. Versenygépek kizárva. Győztesnek ezüst érem és tiszteletdíj.

Indultak: Ifj. Szikszay Ferencz, Gajárszki a B. K. E. tagjai és Borbély György a kolozsvári bajnok gyalogló. Ily sorrendben érkezvén be Szikszay ideje 11 p. 8 mp. Gajárszkié 12 p. 6 mp. — E távolságban a legjobb amateur eredmény 8 p. 48 mp. míg a közepes idő 9 p. 34-től 10 p.-ig tart.

V. Kétüléses biztonsági gépek versenye 2000 m. Nyílt verseny. Versenygépek kizárva.

Versenyeztek: Hutterstrasser és Diamantidi, Ehrlich és Riba József, Dunky Ferencz és Stampa Keresztély. (Kolozsváriak.) Ilyen sorrendben is értek be, és lettek a németek minden szorítás nélkül első. Idő 4 p. 8 mp. Másoiknál 4 p. 29 $\frac{1}{2}$ mp. (Csodálatos itt e $\frac{1}{2}$ másodperc, mikor a versenyórák ötödmásodperczeket mérnek csak!) Riba József az első versenyben leesett Hauszer helyett állott ki, s nem is készült a versenyre, innen talán a rossz idő.

Térelőny-verseny. (Handicap) 3000 m. Magas gépeken. Nyílt verseny. Győztesnek ezüst-érem és tiszteletdíj.

A vonaltól indult Spiegel, 25 mt. előnnyel Diamantidi, 35 mt. előnnyel Mlaker, 50 mt.-el Pivanka Viktor (Wiener B. Cl.) 400 mt.-rel Gajárszki, 425 mt.-rel Kovács. E hatalmas előny mellett is Spiegel lett a győztes remek szorítással 5 p. 47 $\frac{3}{5}$ mp. közép idő mellett. A jó idő legalább 5 p. 22 mp. volna. Második Pivanka lett 5 p. 51 mp. Harmadik 5 p. 53 mp. alatt Mlaker. A magyarok a versenyből teljesen kiestek.

Második nap.

I. Táv-verseny. 50.000 méter. Mindennemű gépeknek nyitva. Nyílt verseny. Győztesnek nagy aranyérem; másodíknak nagy ezüst-érem; harmadíknak kis ezüst-érem; negyedíknak bronz-érem.

Indultak és e sorrendben érkeztek be: Mlaker, Pivanka, Diamantidi Borbély. A versenyből kiálltak Gajárszki és Vermes Lajos. E versenyt Pivanka és Mlaker állandó küzdelme tette érdekessé. Pivanka vezetett és ha nem is könnyen lehuzta a verseny közben jóval kisebb ellenfelét. Az volt a baja, hogy nem is igen becsülte meg és csak röviddel a cél előtt szorított, de hiában, mert Mlaker igen lelkes szorítással első lett 2 óra 1 perc alatt Pivanka utána 4 md.-cel ért be. Diamanti rossz harmadik volt, teljesen kifáradva, 2 ó. 16 p. 40 mp. alatt ért be, míg Borbély (ha a köröket jól számlálták) 2 óra 26 p. 7 mp. alatt. Az eredmény elég jónak vehető, mert a legjobb eredmény 2 óra 47 $\frac{1}{5}$ mp. alatt az amateuröknél 60.672 meter. Borbély idejével a legjobb eredmények közt 72.405 méter áll. De nem is lehet Borbélyon csodálkozni, ha ily eredményt ért is el, mert Kolozsvárról épen a

verseny előtti napon ért Nagyváradra és innen vasuton éjjel Pestre. Még míg társai könnyű versenygépen mennek, azon nehéz géppel versenyezett, melylyel Párisba igyekeztek. Az is baj különben, hogy a mi versenyzőink a gépen nem hajolnak előre és így nehezebben hajtanak.

Eszterházy-verseny. Magas gépeken 1000 m. Nyitva magyarországi kerékpárosoknak. Győztesnek Eszterházy Miklós gróf értékes tiszteletdíja mely azonban csak akkor adatik ki, ha verseny 1 perc 42 mpercen belül lesz megnyerve.

Egyedül Szikszay indult s a távot csak 1 p. 56 mp. alatt tudta meg tenni. Ez rossz idő mert 12 40 mp. is még csak közép jó idő.

Kísérlet-verseny biztonsági kerékpáron 2000 m. Verseny-gépek kizárva. Nyitva olyan magyarországi kerékpárosoknak kik nyilvános biztonsági kerékpár-versenyben első díjat még nem nyertek.

Indultak és így is jöttek be Ehrlich, Spitz Imre és Lipinszki Alajos. Ehrlich kitűnő erőben van, de ellenfelei nélkül rosz eredményt (4 p. 32 mp.) ért el. Spitz ideje 5 p. 3 mp. Lipinszki 4 p. 22 mp. E távolságban jó eredmény ily gépen 3 p. 44 mp. közép idő 3 p. 50 mp.

Hölgyek díja. Verseny magas gépeken. 2000 m. Nyitva hazai kerékpárosoknak. Győztesnek és másodíknak a hölgyek díjai.

Indult Szikszay és Lipinszky Henrik. Könnyen első lett Szikszay 4 p. 15 mp. rosz idő alatt. Lipinszki ideje 5 p. 10 mp. E távolságot mindenütt behozzák 4 percen belül jó idő 3 p. 40 mp. volna.

A vigasz-versenyben, melyek idejét nem tudták, Pivenka lett a győztes. A győztesek arany és ezüst érmeiket és igen értékes tisztelet díjakat kaptak.

Sajnos, hogy az igen előkelő nevekből összeállított versenybírárságból senki sem volt a versenyen, így pedig szinte komikus a sok méltóságos ur a verseny sorozat homlokán. Különben nem is szorult az életre való egyesület a nagy urak nevére, ha pártfogásukat különben nem élvezheti.

G. J.

— **Borbély György** tanár, Erdély bajnok-gyaloglója a napokban indul velocipédon Párisba. Utjáról lapunkat koronként értesíteni fogja. Az egész utat velocipéden szándékozik megtenni két hét alatt. Szerencsét kívánunk utjára.

CSÓNAKÁZÁS

Csolnak ünnepély Kolozsvárt.

Csinos ünnepélyt rendezett e hó elején a sétatéri tavon a kolozsvári korcsolyázó egyesület. Ennek az egyesületnek van ugyanis nyáron is birtokában a tó, mely fel van szerelve 16 egyes és kettős szándolinnal, 4 db. evezős egyes és kettős facsolnakkal, két hármas és három drb. 12-es nagyobb csolnakkal.

Azonfelül dinamo gépje van az egyesületnek, mely a 250 m. körületű tó fölött elhelyezett 6 drb. izzó villany lámpát 12 ezer gyertya fénynek megfelelő világossággal árasztja el s így a szükségesebb eszközökkel rendelkezik arra, hogy látványos és élvezetes ünnepélyt csináljon.

Vasárnap este 7 órakor kezdődik az ünnepély, zenével a tó szigetén. A míg bealkonyodott, különböző színű s alaku léggömbök röpitettek a légbe ágyú lövések kíséretében. Fél 9-kor egy varázs ütésre felgyultak a villany lámpák s tündéri fény árasztotta el a zöld lombok közzé rejtett tavat, melynek környéke, a fáradhatatlan rendezőség által, lobogók, jelvények, diadal kapukkal gazdagon és izlésesen volt díszítve. A tó környékét tengernyi néptömeg lepte el. A zöld galyak, füzérek és lámpionokkal tele aggatott csolnakokat használatba vette a közönség tarka volt a tó képe, melynek vizén, vissza tükrözött a villany lámpák holdvilágszerű fehér fénye. A csolnakázás szakaszonként folyt a második szakaszban jelmezes csolnakázók szálltak a tóra s az egyik csolnak jelmezesei közül kimagaslott 4 méter magasságu egy tarka kínai óriás és a nagy közönség vidám derültsege mellett érdekes hajlongások közben csinált ügyes mutatványokat

Ezután a kolozsvári dalkör szállt csolnakokba s a tó közepén énekelte a hajós dalt s népdalokat miket a közönség zajosan megtapsolt és megéljenzett. Ezt következvén felváltva zene játszott, tűzijátékok, tűzkerek, röppentyűk mulattatták úgy a csolnakázó, valamint a néző közönséget. Az ünnepély 10 óra után ért véget. S az első csolnak ünnep kitűnően sikerült.

Sem a közönség sem a korcsolyázó egyesületnek nem volt oka megbánni, ennek rendezését. A közönség pompásan mulatott. Az egyesületnek pedig a tetemes kiadások dacára, a 10 és 30 kros belépő jegyekből befolyt jövedelemből mintegy 80 forint tiszta bevétele maradt. Az egyesület még a nyáron versenyeket és hasonló ünnepélyeket szándékozik rendezni, hogy fokozza a csolnakázási kedvet, a csolnak árát vasuti zóna rendszer nyomán tetelesen leszállította.

Admirál.

TORNA.

— **A tornatanítói vizsgálatok** a budai tanítóképezdében mult hó utolsó napjában végződtek be. Vizsgálatra jelentkeztek nyolczan, ezekből egy az írásbelin, egy a szóbeli vizsgán bukott el. Tanítói oklevelet nyert 4, tanár 2. — Igen helyesen a tanítóképezdei oklevél címe «Tornatanári oklevél.» Így a czimkérdés, mi sokszor oly kellemetlen az életben, mindjárt az oklevélnél el van döntve. A vizsgálatok két nap folytak le reggeli 8-tól 1 óráig. Mindenik növendék a legszigorubb vizsgálat mellett, a két visszautasítottat kivéve, szép készütséget tanusított, 5 vizsgálatokon miniszteri megbízás folytán Gyertyánffy igazgató ur elnököt. De Puky egyetemi tanár és Porzsolt Jenő lapunk szerkesztője mint miniszteri biztosok teljes megelégedésüket nyilatkoztatták ki a vizsgálatok felett.

A „Szabadkai Achilles Sport-Egyesület” f. évi július hó 7-én tartja meg a rendes közgyűlését, melyre a tag urak ezennel meghívtnak.

Elnöki megbízásából

Ifj. Kammerer Mihály
egyleti titkár.

A makói tornaegylet lapunkat hivatalos közlönyévé választotta. A jegyzőkönyvet jövő számunk hozza.

Az 1888-dik év ugyaszolván a teherképesség próbaköve volt a biztosító intézetekre nézve. — Azok közé, melyek e próbát fényesen kiállották, bátran sorolható az «Adriai biztosító-társulat», mely azon érzékeny veszteség daczára, mely a jégbiztosítási osztályban érte, felette kedvező zárszámadással léphetett biztosítottai és részvényesei elébe. — Az «Adriai biztosító-társulat» immár azon helyzetben van, hogy függetlenítheti magát egyik vagy másik biztosítási ág üzletfolyásától. — Nagy biztosítéki tőkét oly jövedelmet hoznak az említett társulatnak, melynek segítségével az egyensult helyreállíthatja, ha egyik vagy másik üzlet ág veszteséggel járna. Az «Adria biztosító-társulat» 1888. évi zárszámadása igen tanulságos. Abból azon meggyőződés nyerhető, hogy esakis oly kiváló és nagy tőkével bíró intézeteknek mint az Adriai biztosító-társulat állhatnak fenn rendíthetetlenül a jelenlegi versenyhullámsz közepette, míg fiatal, csekély rendkívüli tartalékokkal ellátott intézetek létükért nehéz küzdelmeket kell vívniok.

Az említett társulat közgyűlése f. év június 6-án tartatott meg Triestben, s az ez alkalommal beterjesztett 1888. évi igazgatósági jelentésből a következő lényegesebb adatokat közöljük: I. Elebtbiztosítási osztály. — Ezen biztosítási ág az «Adriai biztosító-társaság» által különös előszeretettel ápolatik; korántsem folyamodik külsőleg sokat igérő és kápráztató, de valóságban üres kombinációk csábesszközéhez, hanem az egyenes és becsületes utiatválasztja. Hogy eljárása helyes, mutatja életbiztosítási üzlete, mely évről-évre szép gyarapodást mutat fel; erről fényes tanúságot tesz az 1888. év.

A kiállított kötvéngek kerek 10 és fél millió frt tőke és 13,755 forint járadékra rugtak. A gyarapodás mult év ellenében 4,779,330 frt tőke és 8947 frt járadékot tesz, a biztosítási állomány immár tehát az 50 millió forintot túlhaladta. — Ez 50,33,381 frt tőke és 129,750 frt járadékot tesz. A halál és életetes biztosításokért történt kifizetések ezen ágazatok mivélése óta 13,871,080 frlot igényeltek. A díjtartalék 750,550 frttal emelkedett és 9,793,653 frtot tesz. Az életbiztosítási osztály a nyereséménnyel biztosítottakra eső rész levonása után 106,809 frt 45 kr. nyereséget mutat fel. II. Elemti (tűz-, szállitmány- és jég-) biztosítások. Mig az 1887-ik évben a tűzbiztosítás nagy veszteséggel járt, s a jégbiztosítási osztály díjbevétel 7,860,205 forintra rugott, viszbiztosításokra 2,303,268 forint fordított. Károkért 5,917,622 frt fizettetett, melyből 2,174,205 a viszbiztosítókra esik; ezenkívül 208,421 frt még függőben levő károkért tételt félre. A díjtartalék tűzbiztosítási ágban 1,475,641 frtra rug; s a saját számlára díjbevétel 50% kamatát teszi; a szállitmánybiztosítás díjtartaléka 10,109 frtot tesz. Az időbeli díjak tárczája az elmúlt évben kerek 19 millió frtot ért el. A társulat fennállása óta az összes forgalmi ágban előfordult károk fejében 148 millió frtot fizetett ki. A főzárszámadás 272,247 frt 64 kr. nyereséget mutat fel, melyből az alapszabályszerű javadalmaszások levonása után részvényenkint 59 frt osztalék kifizetése határozatott el. — Az értékpapírok nyereséget mutattak fel, — az 1888. évben az előbbi osztály meglehetősen kedvezően zárult, holott a jégbiztosítás igen tetemes veszteséggel járt. Ezen veszteség fedezésére azonban az előbbi években gyűjtött jégbiztosítási külön tartalék állt rendelkezésre, mely azonban csak részben vétetett igénybe, és az igazgatóság jónak találta a jégveszteség egy részét a többi osztályok forgalmi többletéből fedezni, úgy hogy a jégbiztosítás külön tartalékra még 200,000 frt új számlára előírható volt. A károm elembiztosítási magasabb értéke által eredményezett nyeresémény a számlába be nem vonatott, hanem az egész összeg, vagyis 160,4333 frt az árfolyam tartelékemelésére fordított. A társulat tartalékai (a 4 milliót tevő részvénytőként kivül, melyre 40 kamat — 1,600,000 forint fizettetett be) 1888. decz. hó végével a 12 millió frtot felülhaladja, és pedig az életbiztosítások tiszta díjtartaléka 8,834,863 frt, a tűzbiztosítások tiszta díjtartaléka 1,475,631 frt — a szállitmánybiztosítás tiszta díjtartaléka 10,100 frt, a jégbiztosítás külön tartaléka 200,000 frt, az árfolyam ingadozások tartaléka 240,297 frt, az életbiztosítási ág külön nyeresémény tartaléka 250,000 frt és az általános nyereséménytartalék 1,085,129 frt. Az Adriai biztosító társulat már egyfél század óta van hazánkban képviselve. Jelenlegi magyarországi főképviselete illetve magyarországi osztály Budapestben báró Podmaniczky Frigyes vezetése alatt áll.

A „fertői csónakázó társaság“

igen jutányos árért eladja egy jó karban lévő, Leux által készített

belvillás négyesevezőjü csónakját

Sopron, 1889. áprilhó.

A művezető helyett

Kiss Ödön ügyvéd.

Fényképészeti

készülékeket

hölgyek, touristák, festő-művészek stb. számára

kettős tábori látcsöveket

bőrlookban, nyakba akasztható szíjjal 7.—, 8.—, 10.—, frtig finomabb kiállítással 12.—, 15.—, 25.— frtig, a tirage rapide 15.— 30.— frt, alumíniumból igen finoman kiállítva 40.—, 100 frtig. Szemüvegek és orrcsipetők a legújabb és elismert legjobb alakokban, kitűnő üvegekkel. Iorgnettek a la Pompadour, teknősbékaacsonból, kipróbált lázhőmérők, szobaablak- és fürdő-hőmérők 10 kr.-tól 5 frtig. Aneroid légsúlymérők 5 frttól 30 frtig, rajzeszközöket mindennemű összeállításban ajánlanak

Calderoni és társa Budapest, váczi-utca 30.

Képes árjegyzékek kívánatru bérmentve küldetnek,

Tourista-szesz.

Izzadás ellen!

s kiválóan a kéz s a láb nagymérvű izzadásánál s ebből származó kellemetlen szag elhárítására, biztos óv és gyógyszer a 3. számú

tourista-szesz

alkalmazása egyszerű, hatása meglepő. Egy üveg ára 70 kr.

Kapható Budapesten

a városi gyógyszerertárban

Városház-tér.

Előfizetési díj:

Negyedévre . . . 1 frt.

Félévre . . . 2 frt.

Éves díj . . . 4 frt.

Egyes szám 20 kr.

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban.

HERKULES

TESTGYAKORLATI KÖZLÖNY

SZERKESZTIK

PORZSOLT JENŐ PORZSOLT KÁLMÁN

Megjelen havonként kétszer.

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Budapest, VII. kerület,
Erzsébetváros, akácfa-
uteza 7. sz. I em.Kéziratokat vissza nem
küldünk.Bérmentetlen leveleke-
sem fogadunk el.

„Achilles” Sport-Egylet, az „Aradi Korcsolyázó-Egylet,” a „Balaton-Egylet,” a „Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,” a „Budapesti hegyvidéki turista-Egylet,” a „Budapesti Korcsolyázó-Egylet,” a Budapesti Torna-Egylet,” a „Budapesti Vasparipa-Egylet. Előre,” a „Budapesti Sport-Club,” a „Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,” a „Debreczeni Torna-Egylet,” az „Egyetemi Athletikai Club,” „Első Magyar Vívó-Egylet,” az „Ersekújvári Vívó- és Torna-Egyesület,” a „Fertői Csónakázó-Társaság,” a „Győri Csónakázó-Egyesület,” a „Kassai Korcsolyázó-Egylet,” a „Kolozsvári Athletikai Club,” a Kolozsvári „Korcsolyázó-Egylet,” a „Főv. Vívó-Club,” a „Körmendi Athletikai Club,” a Kunszentmártoni Csónakázó-Korcsolyázó-Egylet,” a „Magyar-Óvári Torna- és Vívó-Egylet,” a „Magyar Velociped-Club,” a „Marosvári Vívó-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Lévai Torna- és Vívó-Egylet,” a „Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,” a „Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,” a „Nagy-Bányai Korcsolyázó-Egylet,” a „Nagy-Enyedi Korcsolyázó-Egylet,” a „Nagy-Káznizsi Torna-Egylet,” a „Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,” a „Nemzeti Hajós-Egylet,” a „Neptun Budapesti Evező-Egylet,” az „Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,” az „Ó-Budai Torna-Egylet,” a „Pannonia Csónak-Egylet,” a „Pécsi Athletikai Club,” a „Pozsonyi Hajós-Egylet,” a „Pozsonyi Torna-Egylet,” a „Privigyei Korcsolyázó-Egylet,” a „Rimaszombati Korcsolyázó-Egylet,” a „Sátoralja-Ujhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Salgó-Tarjáni Vasparipa-Szövetkezet,” a „Selmeczi Akadémiai Athletikai Club,” a „Soproni Korcsolyázó-Egylet,” a „Szabadkai Torna-Egylet,” a „Szarvasi Korcsolyázó-Kör,” a „Szegedi Csónakázó-Egylet,” a „Szegedi Korcsolyázó-Egylet,” a „Szegedi Torna-Egylet,” a „Székely-Udvarhelyi Korcsolyázó-Egylet,” a „Székesfehérvári Korcsolyázó-Egylet,” a „Temesvári Korcsolyázó-Egylet,” és az „Újvidéki Kerékpár- (Bicycle-) Egyesület,” a „Pápai korcsolya-egylet,” a „Torontál korcsolyázó- és hajós-egylet,” „Magyar sport-club”.

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A Herkules tek. szerkesztőségének

Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Makói tornaegylet a Herkulest f. évi június 20-án tartott ülésén az egylet hivatalos lapjává választotta

Makó 1889. június 28

Dr. Dedinszky Béla

egyleti titkar.

Az internatusok és a testi nevelés.

Az állam a budai gymnasium mellett a jövő iskolai évre egy bennlakással egybekötött magasabb igényeknek is megfelelő iskolát nyit. Az új iskola a napitapokban minden oldalról, ismertette volt már s mi csak azon téves állításokkal akarunk szembeszállni, mintha az internatusi nevelés hátrányos volna a testi fejlődésre, és hogy az iskolai egészségügy elleni merénylet volna, ezen bennlakással egybekötött intézet.

Az első mire minden jól vezetett internatus, kivéve a katolikus seminariumokat, a legfőbb súlyt fektette és fekteti a testi nevelésre. A legfőbb gondja minden internatusi igazgatóságnak az egészséges lakás, egészséges étkezés, a tisztaság, a testgyakorlatoknak sokszor (mint Angliában) még felette gondos ápolása is. Ez olyan állítás, melyet igazolni sem kell olyanok előtt, kik a bennlakó iskolák igazi hazájában Angliában és nálunk a reformatus collegiumokat ismerik.

De eltekintve az öntudatos vezetés által létrehozott eredményektől, az együtt lakó tanulók mindenkor és

mindenütt maguktól is annyira megkedvelik és üzik a testedző játékokat és a komolyabb tornázást, mint soha és sehol sem úgy a bejáró növendékek.

Már maga a folytonos együttlét és a játékokra kiszabott szabad idő elég arra, hogy a testedző játékokra való hajlandóság kifejlődjék a legromább fiúban is. — Mert nem kell azt gondolni, hogy a gyermekek az okos játékokat, a testgyakorlatokat mindenek felett szeretik. — Szomorú tapasztalataim vannak e téren. Évek óta minden tavasszal és ősszel kivezetem tanítványaimat a mezőre játszani. És mi történik? — A fővárosi gyermek-sereg amint a zöldet meglátja, szinte megvadul az örömtől, száguldozik ide-oda, kiabál. De rövid idő múlva onnantól areczal körém csoportosul és várja, hogy játszani tanítsam. — Megtanítom őket labdázni, versenyt futtatok velük, magam is tréfát csinálok mulattatásukra; nem használ semmit. — A következő kirándulásra már az előbbi 142 fiúból csak 80 jött el.

Nem így volt és van ez a bennlakó tanulóknál. Milyen egyformán életteli mozgalmak van az internatusok udvarán és kertjében akár Etonban, akár Parisban akár Nagy-Enyeden. — Nem kell itt a fiukat játszani tanítani, hanem mi professorok tanulunk tőlük és gyűjtjük össze könyvekbe iskolai játékaikat. Még a meglehetősen testgyakorlat; a tornázás iránt is több a kedv az internatusokban, hol nemcsak 2 órán láthatják a szereket, hanem naponként meg is foghatják. A bejáró iskola felső osztályaiban a tornázást megünneleli a növendékek 90 százaléka.

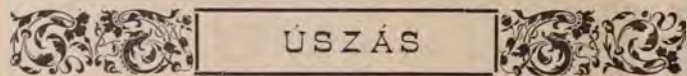
Mi tehát tiszta szívből, is meggyőződésből örvendünk a budai internatusnak, különösen mióta olvastuk a most megjelent belépési felhívást. E tájékoztató sorokból kitűnik, hogy az intézet a testi nevelésre nagy súlyt fog fektetni. Az iskola tornatanárától függ, hogy e minta iskola a testi nevelést illetően is ilyené válik.

Nem tagadhatjuk meg magunktól, hogy ne hívjuk fel az intéző körök figyelmét egynehány oly dologra, mely üzenetünk szerint irányt adna a testi nevelésnek. — Mindenek felett fontos, hogy az intézetnek egy tágas, lehetőleg gyepes játéktere legyen, hol a fiuk naponként legalább 1—2 órát töltsenek. Tornaszerekre itt nincs szükség, de igen eleinte egy oly nevelőre ki a fiukat bevezeti a játékba. — Télen e réten, vagy mellette okvetlen korcsolyapálya készíthető, hol az ugyancsak naponként 1—2 órát töltenek a fiuk. A nyári melegebb napokon ez idő az uszodában töltendő. — A szabadtéri testedző játékok, főképen a labdázás mellett a katonai rendgyakorlatok szigorú fegyelem mellett tanítandók. E gyakorlatokat én ki a gyermekek szabadságát akár a szabadosságig szeretem, mégis sokra becsülöm, mert a játékokban meglazult fegyelmezésnek legjobb eszköze és igen jó tananyag.

E módon az uszás, korcsolyázás, a szabadtéri játékok, katonai rendgyakorlatok és kirándulások a tanulókat mindennap a levegőre viszik és ezekben olesóságuk mellett minden növendék részt is vesz. A különösebb testgyakorlatok közül igen helyesen oktatást nyernek a fiuk a vívásban (és mindenestre úgy a vitőr, mint kardvívásban) és a lovaglásban.

Szép reményeink lehetnek így, hogy az internatus növendékei nemcsak képzett, jól nevelt ifjak, de egészséges és erős athléták is lesznek, melyekre nagy szükségünk van.

Porzolt Jenő.

ÚSZÁS

Az úzás ésszerű tanítása.

II.

Nagy hibákat láthatni a test tartásában is. A lábak rendesen igen mélyen vannak a vízben, pedig minél laposabban tekszik valaki a vízben, annál könnyebben úszik, mert a víz ellentállásának annál kisebb felületet nyújt. Tehát kezdettől fogva homorított derékkal tanítsuk az úzást és ne úgy, mint az uszoda kezdői valamenyen usznak: görbe macskaháttal! Ennek különben másban rejlik indító oka: az uszómosterek mind a has alá parancsolják a lábukat. Ha ezt úgy tesszük, elkerülhetlen a macskahát; pedig ez igen helytelen mozdulat más szempontokból is. Ha az uszó a lábukat ily módon előre huzza, egész czombjával ellene működik haladásának s így föntartja testét a nyugodt sikamlástól. Úszása szakadozott és fárasztó lesz, haladási szempontból pedig igen csekély. A lábakat igen lassan kell előre huzni és a mennyire lehet vízszintesen kissé terpesztve és soha sem közvetlenül a has alá, hanem oldalról a testtől. Minél nyugodtabb és lassabb ez a mozdulat, annál kevésbé fárasztóbb és annál szebb, egyenletesebb lesz az úzás.

Nagy súlyt kell fektetnünk a lábfejek és az alszár tartására; ha a lábfejeket úgy tartjuk, mint ezt a tornában majdnem minden gyakorlónál szépszerűen szempontból tanítják, t. i. nyújtva, — úgy a rugás alkalmával kéi nagy lyukat szurunk a vízbe minden nagyobb hatás nélkül. Sok erő megy veszendőbe és az eredmény nagyon kicsiny. A rugásnál nem is jönne egymagában a lábfej tekintetbe, mert a továbbításnál az egész láb-szár felülete jönne tekintetbe. Ez egyik oka és magyarázata annak, hogy hosszú emberek rendesen gyorsabb úszók, mint alacsony természetűek. Másik oka még a karok hosszában és a testnek hosszához mért csekély ha-

rántméreteiben fekszik. Különbséget kell ugyanis tennünk gyors- és távuszás között. Gyorsuszásnál nemcsak a lábtempók viszik előre az emberi testet, hanem a helyesen alkalmazott kar-mozdulatok is, míg a távuszásnál a karok csak arra használatnak, hogy a fej a víz fölé tartassék légzés céljából.

Innét van, hogy oly egyének, kik hosszabb időn át trainiroznak nagy uszásokra, nem is végeznek kar-tem-pókat és a fősúlyt a lábakra helyezik. — a karok csak „játszani” szoktak; nem is képesek versenyezni igazi gyorsuszókkal, mert karjaik itt csak feltartják őket! E tekintetben a dolog teljesen úgy van mint a gyaloglásnál ha rendes járás sebességünket fékezni kívánjuk, nagyobb lendületet végzünk a karokkal, — ha pedig igazi gyors — járást végzünk, felhúzzuk a karokat a mellre. (A hajdan főnallott Magyar Athletikai-Club helyisége* e tekintetben megfizethetlen hely volt olyanok részére, kik a sportot tanulmányuk céljává tették; és föntebbi állításomnál is csak egy annak idején jeles athléta kifakadására emlékeztetek, ki egy 30 perces gyorjárás végével azt mondá: »csak otthon hagyhatnám karjaimat!«) Itt a karok már nem játszanak szerepet, csak a lábak!

A mi a víznek nyújtott ellentálló felület kisebbítését illeti, arra nézve még más ut is áll rendelkezésünkre, t. i. az oldalt fekvés és egy karral való evezést! Ez igen jótékony hatást gyakorol a nyakra is, a mennyiben felszabadítja erősen háragörbített helyzetéből és a gyakran beálló fejfájást elhárítja. Jó továbbá egyoldalú hullámvérés ellen, a mikor is arra fordítjuk a koponya hátrészét a honnét a hullámok jönnek. Hogy ekkor átesapva a fején a levegőben lévő fület megtöltik mindig megújuló friss vízzel, — nem mondható épen nagyon kellemesnek; hanem mégis jobb egy adag víz a fülben, mint az orrban (főnt a szemek között) vagy a gégeben!

A mit továbbá minden uszónak kezdettől fogva gyakorolnia kellene, — az a szemeknek nyitva tartása bukáskor és a feljövénél. Rendesen azt hiszik, hogy víz alatt a szemeket fölnyitni rendkívül fájdalmas. Pedig nincs ok ezt hinni! Magam is csak a tengerben képzeltem némilgy csipősnék a dolgot, attól tartván, hogy a sósvíz megtámadja némileg a nyakhártyákat. Pedig örömmel konstatáltam 2 év előtt Fiumében, hogy a tengerben is is csak oly könnyen lehet a szemeket nyitva tartani, mint édes vízben. És itt különös fontosságu a szemek állandó és éber nyitva tartása, mert a tengerpartok tagozata oly változatos és sokféle, hogy a szabad tengerben való fúrdésnél minden úszó ki van téve azon veszélynek, hogy nem figyelve állandóan a víz mélységére egyszerre zátonyra jut és felbőrénék érzékeny lehorzsolását kockáztatja.

Ennyit egyelőre az érdeklődő sportsmanek számára megbeszélés végett közrebocsátva, — fentartom magamnak más alkalomra az úzás mesteri továbbfejlesztéséről esetleg még néhány szót fölemlíteni.

Pola, 1889. július hóban Schwanda Gusztáv.

Nemzetközi távuszás Berlinben.

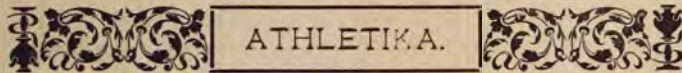
Mint hogy hazánkban a nagy távuszások nagy kedveltségnek örvendenek, remélhető, hogy hazai uszónk némelyike kilép a sikra a külföld előtt is. Ime a berlini verseny feltevélei: Indulás: augusztus 4-ikén délután 2 órakor. Győztes, ki a legnagyobb távolságot megteszi. Ha több úszó egy és ugyanazon helyen hagyja el a vizet, győztesnek az tekintetik, ki e távolságot a

*) Most építik a lovardát s a télen a Club újra elfoglalja régi helyét. Szek.

legrövidebb idő alatt tette meg. Az uszás minden neme meg van engedve; partot vagy hajót érinteni tilos. Minden úszó részére kísérőcsónak van kirendelve. Éltelt, italt az úzás ideje alatt szabad élvezni. Tét: 5 marka; nevezési zárnapi: július 27-én esti 10 órakor. Nevezés zárt berítékben küldendő a tartalom megjelölésével. Győztes aranyérmét kap, további 4 úszó második és 3. díjat kap.

Különösen a fővárosban újabban ismét nagyobb lendületnek örvendő úszósport barátait hívjuk fel a versenyre, mert a ki 3—4 órát szokott úszni rendes sebességgel, az e versenyben majdnem biztos győzelemre számíthat, minthogy Németországban tényleg nincsenek jó távúszók.

Úszó-kirándulás. A „Magyar testgyakorlók köre“ f. hó 14-én (vasárnap) rendezte az ez idei második úszó kirándulását Promontorra. A számos résztvevők közül a vihar következtében, csak a következők érkeztek 1 óra 24 percznyi uszás után, a promontori uszodához: Körber Antal, Klauber J., Szekrényesi Kálmán, Kunstädter Rezső, Donáth Sándor, Adler Reinhold és Stettner Samu.

ATHLETIKA.

A zombori sport-egylet

júnus 15-én lefolyt versenyünepe diszes és nagyszámú közönséget vonzott ki a Sikarába. A verseny minden részében kitűnően sikerült. Első versenypont 1400 m.-es gyaloglás volt, melyben Szemző Károly és Fernbach József urak vettek részt. Győztes Fernbach József lett 7 p. 43 mp.-czel. Szemző Károly felett, ki az utat 7 p. 44 mp. alatt tette meg. A pálya rosszasága miatt a versenybíróság a kerékpárverseny pályáját 1400 m.-ről 280 m.-re reduczálni volt kénytelen. A két versenyző közül Danielovits Kálmán győzött az egylet rower gépén Szabó Sándor felett, ki magaskerekű gépen ült. A sikversenyen 100 m. távolsággal hárman indultak, kik is a következő sorrendben érték be: első 17 mp. alatt Gruber Vincze lett, második dr. Thurszky Zsigmond, harmadik dr. Kollár Győző lett. Az eredmény azon okból tett rossz, mert a pálya emelkedése rendkívül nagy. A korongdobásban mesteri dobásával Rabb Béla lett a győztes, ki a korongot 17-45 m-re dobta. A távolságra ugrásban dr. Kollár Győző 450 mm-rel lett győztes. Versenytársai Szabó Sándor, Mayer Károly Leó, Putnik Rezső és Kobelrausch Gyula voltak. Igen érdekesen folyt le az akadályverseny is. Indultak Kikindai Aladár, Gruber Vincze, Mayer Károly Leó, dr. Pilaszannvits Mátyás, Szemző Károly és Kobelrausch Gyula, kik közül elsőnek Gruber Vincze 2:38 mp., másodiknak Kobelrausch Gyula 2:43 mp. és harmadiknak Mayer Károly Leó, 2:57 mp. alatt érkezett be. A 97 kgm. nehéz golyót Raab Béla, Raisz Lajos és Kikindai Aladár versenyzők közül Kikindai dobta 4:10 mm-rel a legmagasabbra. A távolságra dobás igen érdekes volt Raab Béla, dr. Czvetkovits Péter, Raisz Lajos, Kikindai Aladár és Kobelrausch Gyula versenyzők között. Kobelrausch Gyula 6:90 m-es pompás dobásával Raab Béla 6:85 m. dobásával szemben győztes marad. A magas ugrásban dr. Kollár Győző érdemelte ki 160 cm. ugrásával az érmet Kobelrausch Gyula 155 cm-es ugrása felett. A 800 m-es sikverseny Mayer Károly Leó győzelmével végződött 2 p. 54 mp. futás idő alatt. Érdekes képet nyújtott a kardvívás Raab Béla, Raisz Lajos és Kikindai Aladár között. Kikindai 4 tuschschal szemben Raab Béla által könnyen

legyőzetett, ellenben Raab Béla és Raisz Lajos között sokáig tartott a küzdelem. Győztes Raab Béla lett, ki is szép vivásával ki is érdemelte az egyleti bronz érmet. A vigaszversenyben Trischler Ferencz és dr. Gertinger Pállal szemben Zakó Milán lett a győztes. Díjul egy hordó sör és egy rúd szalámi, 3 vecklivel volt kitűzve, mit is általános ováció mellett vett át a győztes. Koczkar Zsigmond ur, mint a versenybíróság elnöke, ezek után a győztesek között, a sport nemes célját hangsúlyozó tartalmas beszéd kíséretében osztotta ki a hölgyek díjait és az egyleti bronzérmeket. A legjobb kedélyhangulatban lefolyt vacsora után a fiatalság tánccezzal fejezte be ezen sikerült ünnepélyt.

Szászvárosi Athletikai Club.

A Kolozsvári Athletikai Clubban működő hunyad megyei ifjak nemesen használjuk fel a szünidőt. Szászvároson megkezdték az atletikai gyakorlatok különféle ágainak művelését. A testgyakorlatokat üzők napról napra többen sorakoztak s így szüksége merült fel annak, hogy atletikai clubot alakítsanak. E hó 10-én volt az alakuló gyűlés. Helyiségül a szászvárosi Kun-kollegium modern berendezésű torna helyiségét nyerték meg, mely elmozdítható szerekkel s az épület előtt elterülő tágas gyakorló és versenytérrel van ellátva. Örömmel üdvözljük a mozgalmat, mely jeles biztosítéka annak, hogy Erdélyben a testgyakorlatok ügye fellendült.

Felvilágosítás.

A «Herkules» 10 számában clubunk «egy ismert tagjának» állítására választmányunk kijelenti, hogy a tavaszi viadalon működött bíróság a verseny és viadal szabályoknak teljesen megfelelően hozta a bajnoki akadályverseny győztese felett határozatát, miután sem közvetlenül, sem az érdekelt felek útján oly tény a bíróság elé nem került, a melynek alapján a győző disqualifikálható lett volna.

Utólagosan tétetett ugyan választmányunkhoz e versenynyel kapcsolatosan több club tag által olynemű fellejtés, mely nem a versenyszabályok, hanem a szabályaink keretébe tartozik; ez azonban, mint keblő ügy, jelenleg vizsgálat, illetve tárgyalás alatt áll.

Kolozsvárt, a Kolozsvári atletikai club választmányának 1889. júl. 6-án tartott gyűléséből.

Kuszkó István
titkár.

Kóvári Mihály
alelnök.

Mi a panasz közlésekor kinyilatkoztattuk, hogy nem kételkedünk a kolozsvári versenyek jól rendezésében, azonban közöltük a panaszt, mert mindenkor jobb a nyilvánosság előtt való igazolás, mint az elégedetlenek által terjesztett hírek fel nem vévése. Szerk.

Az »Achilles« sport-egylet aug. 4. és 11-én tartja meg országos jellegű torna- és atletikai versenyeit Palicson. F. hó 11-én tartott választmányi ülésen a kettős ünnepély sorrendje következőleg állapított meg: Aug. 4.: I. Bajnoki célverseny. Táv. 15 klm. Második vetélkedés a „bajnok“ czimért. Nyílt verseny. II. Bajnoki távuszás. Táv. 3 klm. Második vetélkedés a „bajnok“ czimért. Nyílt verseny. III. Bajnoki kardvívás. Második vetélkedés a „bajnok“ czimért. Zárverseny. IV. Bajnoki vasparipa- (velocipéd) verseny. Táv. 10. klm. Második küzdelem

a „bajnok“ czimért. Nyílt verseny. V. Vasparipa- (bicycle) verseny. Táv. 1 klm. Nyílt verseny. VI. Gyaloglás. Táv. 1 klm. Nyílt verseny. VIII. Ötösmérkőzés (pentathlon.) görög rendszerben és jelmezben. A versenyzők kötelesek gerelydobásban, gyorsfutásban, korongvetésben, távolugrásban, és birkózásban részt venni. A győztes akácfa-koszorúval* díjaztatik, és diadalkocsin a pályán harsogó kürtző mellett háromszor körülhordoztatik. IX. Vigasz- verseny. Futás, pályát egyszer körül. — Aug. 11. I. Csónak-verseny. Táv. 500 m. zárt verseny. A palicsi állandó fürdővendégek számára. II. Szandollin verseny. Táv. 500 m. Nyílt verseny. III. Akadályuszás 5 akadálylyal. Táv. 500 m. Nyílt verseny. IV. Sikverseny Táv. 1600 m. V. Viadori ugróversenyek. Nyílt verseny. Távol magas és rud- ugrás. Győztes az, ki legalább két ugróversenyben a leg- nagyobb eredményt éri el. VI. Viadori korlát- és nyújtó- verseny-tornázás. Nyílt verseny. Győztes az ki legtöbb erőpontot ér el. VII. Népverseny. Futás 1 klm. Nyílt ver- seny. VIII. Súlydobás. Nyílt verseny. Súly 17.5 klg. IX. Vasparipa- (bicycle) gátverseny. Nyílt verseny Táv 2 klm. 8 gáttal X. Kezdőkvasparipa- (bicycle) versenye. XI. Vigaszverseny. Ökölvívás. Résztvehetnek mindazok, kik az aug. 4 és 11 tartandó versenyekent 1-ső díjat nem nyertek. Az aug. 4-én tartandó versenyekre a neve- zési határidő jul. 28. esti 8 óra; az aug. 11-én tartandó versenyekre pedig aug. 4. esti 8 óra.

A **lévai tornaegylet** hozta be tudtunkkal már évek- kel ezelőtt azt a jó szokást, hogy tavasszal, vagy nyáron, a fővárosból vívómestereket hív meg és vívótanfolyamot tart tagjai számára. — Az idén ismét Sztrakay volt Lé- ván. Különösen szép haladást értek el a vívásban s jó vívóknak mondhatók Hoffer Ferencz egyleti elnök, Dr. Köves, Krenedits és Vogt.

A **zombori versenyek** valóban dicséretére válnak az ottani fiatalságnak, és az életre való egyletnek csak gra- tulálhatunk szép munkásságáért. Hanem igen helyes volna, ha a verseny befolyásáról hivatalos és szakszerű tudósi- tásban értesítenék lapunkat és a sport közönséget.

Vívómester és tornamester czim alatti közlemé- nyünkre Sztrakay Norbert vívómester ugyancsak ténybeli helyre igazításként egy nagyobb terjedelmű cikket küldött be, melyből röviden csak a következőket közöljük, remélve, hogy ezen esztendő polemiának egyuttal vége lesz.

Sztrakay következőleg ír:

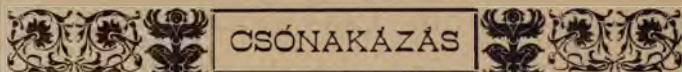
A Benedek által mérkőzésre való akkori kihívás voltaképen az okleveles, hirneves mesterekre vonatkozott leginkább, miután hírlapilag kijelentette Benedek: — „hogy addig nem verekszik másokkal, míg először a tulajdon- képeni mesterekkel nem végezett.“ Már pedig nemcsak velem — de a Keresztessyekkel sem végezett!

Nekem Aradon, mint ki Mérai Horváth K. úrnak, az „Arad és Vidéke“ szerkesztőjének voltam akkoron ven- dége, — eszem ágában sem volt valakivel mérkőzni akarni. Itt Nagy Sándor volt a provokáló fél, ki aztán — előlem a Benedek háta mögé, onnan pedig M. Horváth elől a fürdőbe ment, de még a fürdőzés után sem verekedett meg, — pedig Horváth sem nem vonta vissza szavát, sem bocsánatot nem kért azokért (I. az „Arad és Vidéke“ 1888 évi jul. havi 151 sz. a „Provokált felelet“ 152 sz. „Még egy utolsó válasz“ cz. közlemé- nyeket.

Hogy aztán az aradi tornaegyesület választmánya egy félév után volt-e képes e dolgokat némileg tiszt-

tázni, azt nem tudom, — de nekem ezek után Nagy Sándorhoz egy szavam sincs többé. (I. az „Arad és Vi- déke“ 1889. évi jan. havi 2. számában a két vívómester cz. közleményt.)

Sztrakay Norbert.

A „Nemzeti“ és „Hunnia“ fővárosi csóna- kázó egyletek regattája és tánczestélye.

Tér hiányából csak most referálhatok az igen szé- pen sikerült «házi verseny» és «Regatta estélyről», melyet két fővárosi csónakázó egyletünk a múlt hó elején a Margitsziget pesti oldalán rendezett.

Gyönyörű időjárás, hullámtalan vízben és elegáns női közönség mellett indultak:

I. Peror versenyben „Csongor“ korm.: Szelke, báró Feilitsch és Hirsch Sebővel (a nemzetiektől) „Lidércz“ korm. Strobencz Rezső, Kiss Béla és Vajkai Rezsővel (Hun- nisták) és „Tünde“ Sohner, Lindner és Natter. (Nemzeti- ektől) Győzött a „Lidércz“

II Racer skyff versenynél: Planer Gyula a Hunnisták hatalmas izmu és „jól bevezett“ skyffistája és Szentgyörgyi Imre a pesti és bécsi versenyeken le- vert fiatal erő; kit ezuttal is az a malheur ért, hogy evezője a sebes startolás után eltört és így nem él- vezhettük az érdekesnek ígérkezett vételkedést. Győzött Planer Gyula.

III. Klinker skyff versenynél: Dani Vilmos a „M. A. C.“ akadály verseny bajnoka Asbóth Jenő a „M. A. C.“ rövidtávu gyalogló bajnoka. Gerenday Béla (mind a 3-an Hunnisták) és Csuka Lajos a Nemzetiektől.

Ez volt a legtarkább verseny, de előre lehetett tudni hogy a mi szárazföldi futó és gyalogló bajnokaink sem a hig elemmel, sem Csuka ural nem fognak bírni és hogy az utóbbi fog biztos elsőnek bevezetni.

IV. Peror versenynél: „Csongor“ és „Tünde“ győzött ez utóbbi Natter Vilmos, Fittler Dezső és Kiss Istvánnal.

V. Négyes versenykormányossal. A Nem- zetiektől Csete Kálmán kormányzása mellett. Báró Feilitsch kitűnő vezérevezős, Kiss Béla, Lindner és Csuka Lajos. A „Hunniától“ Kiticsán Zsigmond erélyes kormá- nyos mellett: Planer Gyula, Planer Jenő, Bittó Aurél, és Csabay Béla. Igazán szép és erőteljes két négyes, hogy ha ezek a gentleman-ek „a la Neptun“ komolyan rá akarnak adni magukat a trainingre?! be gyönyörű or- szágos versenyeket rendezhetnénk.

Igy is hosszas és pedans trairing nélkül öröm volt annak a 8 izmos alaknak egyenletes evezését nézni, hol az egyik, hol a másik csónak járt elől, a külön gőzösről és mindkét partról fel harsogott: húzd meg Hunnia! Nemzeti! — — mindkét részről hatalmas spurtolás. és Jenny Antal versenybíró kimondá ítéletét „Holt verseny!“

Recordokról készakarva nem írok, miután a két derék egylet iránytadó férfainak is egyelőre csak az volt az óhajok, hogy szép házi versenyükkel buzditó példát adjanak az ifjabb generációnak és hogy a főváros elite közönségét a rég nélkülözött regatta fényében mulat- tassák.

Mindkét czélt bekoronázta a kedélyes tánczestély, — a parexcellens bal-rendező regattistáink a leg-zebb hölgykorszoruban folytathatták szárazföldi győzelmeiket.

* Nem tudjuk mért nem cserkösorúval

Éjféli utáni 3 óráig ott tánczoltak: Hahóthy Sándorné és nővére Horváth Jolánka, Schnierer Valéria, Pözl Pistáné, Bálint Juliska, Rupp Irénke, Kolonits Ilona, Mechwart Emma, Lechner k. a. Gerenday Juliska és Róza, Dolecskó nővérek, Fülepp nővérek, Robitsek k. a. Aradról. Hódy Lenke, Majláth Camilla, Nikora Jolán, Székely Cornélia, Csuka Ilona, Pécsiné, Berényi Irén, Wenczel nővérek, Szontág Irén, Windisch Ilona, Antalik Mariska, Németh Giza, Reök Erzsike. Török Sarolta és Irén, Hoffmann k. a. Jeney Vilma, Király Mariska, Rausch nővérek Sohnerné, Reischl Elvira és Margit.

A notabilitások közül a regattát végig nézték Werkerle és gróf Teleky miniszter urak és Beniczky inténdáns ur Agótha leányával.

Porzsolt Gyula.

— **A győri csónakázó-egylet** jun. 23-iki megnyitó ünnepélye kedélyesség, vig mulatozás dolgában pompásan sikerült. Öt órakor indult meg a hajós menet. A regatta négyes csónakain a tagok vezetőképen mentek, utánuk a galyakkal és zászlókkal diszitett dereglyét vontatták, melyet díszes hölgyközönség foglalt el. A dereglyével volt összekötve a másik csónak, melyben Farkas Ádi bandája ült, folyton-folyvást huzva a vigasztalót. Vig hangulatban értek a Tákóba, hol nemsokára rágyújtottak a tánczra, mely 11 óráig tartott. Feszélyességnek nyoma sem volt, hanem e helyett kitűnő hangulatban mulatott kiki a maga módja szerint. A mulatságon a hölgyvilágtól jelen voltak: Fischer Sata, Jerly Margit, Körner Gizella, Mayer Jolán, Stampfl Margit, Zink Marianne, Hidy Ernőné, Jerly Antalné, gr. Laszberg Rudolfné, Zink Jánosné.

— **A fiumei quarnero csónak-egylet**, júli 10. avatta föl első négyvezős csónakját. Az ünnepély a fiumei kikötőben folyt le. A csónak kereszttanyja dr. Dállasta Szaniszlónak az egylet elnökének neje volt, kinek a nevére a csónak „Carmelet” névre keresztelték. Az ünnepély után a tengeren buffet volt, utána a Deák-szállodában banket, melyen dr. Dállasta egyleti elnök, Pellegrini szerkesztő, Szende révalkapitány, Mócs Zsigmond, a Fiume szerkesztője, Pauer felügyelő, Spitzer egyleti alelnök, Velich stb. mondattak felköszöntőket. Az ünnepélyt nagyszámu közönség nézte végig.

— **A hunnia csónakázó-egylet** július 12. fényes bankettet rendezett elnöké, gróf Teleky Géza belügyminister tiszteletére, a vámház rakparton levő pavillonjában. A termék az evezős sport jelvényeivel, délvidéki növényekkel és lampionokkal voltak pompásan feldiszitve. A banketten a Hunniának harminczöt díszbe öltözött tagja vett részt. A miniszter 9 órakor jelent meg Dusóczky Károly alelnök, kíséretében, a rakodópart lépcsőinél Halászi Jenő igazgató, Fittler Dezső klubtitkár, Pasztelyi Jenő és Pogány József klubtagok fogadták, a szívesen látott vendéget, ki a legjobb hangulatban éjféltutánig maradt együtt a társasággal. A pompás vacsora második fogása után Dusóczky alelnök üdvözölte az ünnepeltet. Erre a miniszter válaszolt hosszabb beszédben, kiemelve a testedző sporttal foglalkozó egyletek fontosságát hazánkban, majd megemlékezett 18 évi elnöksége idejéről s kijelentette, hogy azt továbbra is megtartja. A klub tagjai erre csónakos szokásokhoz híven „hip, hip, hurrah”-val adtak lelkesedésüknek kifejezést. Szólt még Nagy Dezső, majd Dusóczky a miniszter feleségét s családját köszöntve fel, végül pedig Pogány József, a volt fekete-tengeri crew kormányosa — a mely expedíció szintén

Teleky grófnak köszönhetette létesülését — szép pohárköszöntőben éltette a minisztert. Ezután vígan folyt a mulatság az éjféltutáni órákig, mikor a miniszter búcsút vett. A klubtagok pedig reggelig mulattak együtt.

TUTTI-FRUTTI

(Az állatkerti circus. „Montagne Russe.” A párizsi regatta, a „Hipodrom” „Orpheum.”)

Az állatkert erélyes igazgatójának Serák úrnak köszönhetjük, hogy valahára egy remek vasszerkezetű circusszal és Wulf Ede európai híru igazgatósága alatt 100 gazdag loállományu truppal bírnak. Az acrobata társaság élénk productiói közül kiválnak Miss Zampa k. a. magos trapez és kötélmászási légtornázása, a 3-as parallel nyújtón 2 olasz ifjunak merész óriás forgásai és dupla saltói, a bolond August frakkos handstandjai, az angol zenebohócok tréfás ötletei; és a tuczat számra menő clownok 8 széken és 12 lovon át változtatva menő grande voltige — és comicus piramidjai.

Legközelebb már a dreszirozott medvék, vad disznók, olasz ökrök és kutya farka hajszáiban is gyönyörködhetünk.

A mint a czirkusz mindig változatos előadásait elégedetten elhagyjuk, azon vesszük magunkat észre, hogy most már előttünk is, hátunk megett is vonatok dübörögnek. A 9 órai rendes vonat: zajával ime már a Wurstl Präter „Montagne Russe”-je kelt versenyre. A bécsi präterbeli társát bizonyára lefőzte, a menyinyiben sokkal hosszabb és merészebb emelkedésű; órákig kell várni a kíváncsi passagiereknek, míg rájuk kerül a csiklandós és szédülős orosz hegyi utazás sora, van is aztán druck és tengeri betegség, de hát új dolog, „chic” ismerni!

A „Montagne Russe” önkénytelen a „Boulevard des Italiennes”-re és így a francia sport még tarkább életére vezet. Az állítólagos „gyengébb” nem, ott azonban nemcsak a légies hintázáshoz és lovagláshoz ért, de a legutóbbi pisztoly-célversenynél már a 160 versenyérem közül 37-et sikerült az „erősebb” nem” elől ellődözniök és ez „eclatant succès”-hez még az is hozzájárult, hogy találati point-ok maximumát (66), Anais és Lucienne de bordeauxi szépek produkálták és ezért extra nyerték az ex aequo díjakat.

Páris athléta köreit roppant meglepte egy fiatal nőnek Jeanne de Rosay izomereje és angolnyszerű ruganyossága, már majd minden amateur-birkózót földhöz vert és csak a marseille-i bajnoknak sikerült öt 18 percnyi küzdelem után leteríteni. (Ennek nehéz volna akarata ellenére a szépet tenni.)

A nemzetközi kiállítás egyik legszebben sikerült sport-ünnepélyét a párizsi internationalis Regatta kepezte, mely június 22. és 23-án (a „Pont de la Concorde” és a „pont d’Jena” közti Szajna folyón) gyönyörű idő és óriási nézőközönség előtt rendeztetett. A két nap 8 versenyén 47 csapat indult.

A részt vett egyletek között voltak a két párizsi nagy Regatta egylet, a „Cercle de l’Aviron de Paris” és a „Rowingclub de Paris”, a „Meaux”-i, a „Oise”-i, a „Lille”-i, az „Enghien”-i, a „Valentienne”-i, a „Gantoises”-i, a „Saumur”-i, a „Toulouse”-i, a „Basse-Seine”-i, a „Marne”-i, a „Boulogne-sur Mer”-i, a „Calais”-i, a „Tour”-i, az „Elbeuvi”, a „Lyoni”, stb. franciaországi

és a Belga Regatta csapatok legjobbjai. A svájcziai, osztrák és magyar, valamint az olasz evezősök távollétükkel tündököltek. Az angolok, biztos fölényük tudatában, pedig épen természetes, hogy otthon maradtak.

Páris hatalmas sport-életéből ki kell emelnem a Hippodrom óriás vasketreczében egy lóval és 2 kutyával együtt voltigózó oroszánt.

Borzasztóan mulattató productió, a jámboran vágató ló hátán az állatok királyával, (farkánál a nyeregbe kapaszkodva.) A nouveau Cirque porondja, tudvalevőleg 4–5 perc alatt friss vízzel telt uszodává lévén átalakítható, itt voltégeoznak a nyári világ legirigyletebb clownjai.

De helyet a spanyol bikaviadalo knak, (ilyen már 3 van Párisban), ezek most a vérszomjas nemzetközi publikumnak legkeresettebb látványosságai. A város hatósága ugyan megtiltotta, hogy a Treadorok a bikákat leszurják, de ezek királya Lagartija néhány nappal ezelőtt frenetikus tapsok között két bravour szurással szerencsésen elejtett egy vérengző bikát. Természetes, hogy rögtön a rendőségre citálták, és most foly a nagy tintaharcz.

A párisi nemzetközi kardviadalo k a Grand Hotelben váratlan eredménnyel végződtek a menmenyiben a legelső francia mesterek, az idősebb Merignac, Ruse, Jakob és az amateur gentlemanek legtöbbje kénytelenek voltak az olasz rapier-vívók fölényét elismerni; különösen Róma első mestere Emanuel Parise és tanítványai szereztek az olasz iskolának babérokat. Mig a francia iskola a feltétlen művészi formában és elegáns kivitelben brillíroz, addig a minden téren roppant haladást tett olaszok a vivás mesterségének amaz egyszerű, de arany igazságu tanát követik, hogy «sokat adni és semmit se kapni!» (A francia sport-életet Porzolt Kálmán szerkesztőnk és Fodor Károly fővárosi vívó tanárunk ép most tanulmányozzák.)

Párisban nagyban ünneplik a Neversink kis yachtnak Amerikából 50 nap alatt történt szerencsés megérkezését. Egyetlen egy matróz (Hausen) és egy utazó ültek rajta. Ez egy kissé külömb és merészebb tour, mint annak a Bécsből Sulinaig kényelmesen levitorlázott vadászárságnak kējutazása.

És most menjünk kacagni a „Somossy orpheumba” hol a legjobb akrobatákat, az isteni Fatmát, leg-feschebb bécsi énekesnőket (Freulein Röth!) a legmulattatóbb zene bohóczakat és német dalénekeseket élvezhetjük. Már én nem tehetek róla, mint nagy gourmand nagyon szeretem a pikáns salátát és én itt magamat igen jól érzem. de ha körülnézek, azt veszem észre, hogy biz én valóságos Excellentiás. Méltóságos és Nagyságos uraktól és a még itthon nyaraló arany ifjainktól vagyok körülvéve, kik jót mosolyognak a két arab fővárosi sváb gyereknek piramidális handstandjai, a felülmulhatatlan Marinelli krokodilus és kígyó vonulásain; (a kassirozott parodicsom almaláján.)

Két hórihorgas francia elvirágozott szépség is ott énekelget, de az üde Katzerné és Röth k. a. mellett csak félvárlól nézegetünk, legfeljebb irigyeljük „pour francaise” csicsérgéseiket. A 3 Elton testvér torna-piramidművészek kifogástalan fejlődött izmaikkal és szépen csoportosított mutatóványaikkal méltán lekötik szemünket. Végére hagytam a derék Fletscher fakeszesolyázó familiát, kik, reményem már az ez év őszén megalakítandó fővárosi „Skating Ring Club”-ban taníthatják nekünk a nehezebbnél nehezebb jégfigurákat.

Porzolt Gyula.

VELOCIPÉDEZÉS.

— **Kükemezey Árpád** viadar szigorú traininget megkezdte, augusztus hótól kezdve, minden kihívást gyaloglásra és futásra elfogad 100 klm. távolságon belül.

— **Az „Achilles-egylet** tagjai f. év augusztus hó 15-én indulnak Párisba. Budapestről. Feliratnak mindazon gyaloglók és vasparipások, kik ezen kirándulásban résztvenni szándékoznak, hogy teljes lakezimeiket az egylet elnökével Nagybudaalvi Vermess (Budapest Arena-ut 22) bajnokkal tudatni sziveskedjenek. Ki teljes felvilágosítással és a részletes program elküldésével fog szolgálni.

— **A körmendi Athletikai-Club** a nádasdi hegyben levő „Füldőház” kerti helyiségeiben 1889. július 27-én vasparipa versennyel egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. A verseny — melynek nézőteréül a hegyaljai domb szolgál — d. u. 5 órakor veendi kezdetét.

Programm: 1. Délután 4 óra 30 perczkor az összes vasparipázók összejövele a főtéren, ahonnan felvonulás Hegyaljára. 2 Versenyzők bemutatása a jury előtt s a megkülönbözteto jelek kiosztása a jury által. 3. Tét minden versere 1 frt. o. é., mely csak a versenycen részt vett nevezőnek s a verseny befejeztével adatik vissza. Részt vehet minden dunántuli műkedvelő vasparipázó, ki arra igényt tarthat s a jury által bejegyeztetett — mindenféle uti gépen.) *A versenyek kezdete 5 órakor.*

I. *Megnyitó-verseny.* (Nyílt verseny 5300 méter.) Indulás: Hegyaljai vendéglőtől a város felé, 3 hidon át Körmendre, a piacon levő szobrot megkerülve, vissza Hegyaljára. Díjak: I-ső díj ezüst-érem. II-ik díj bronz-érem. III-ik díj elismerő oklevél.

II. *Kezdők versenye.* (2600 méter) Versenyezhet minden vasparipázó, aki ezen sportot 2 évnél kevesebb idő óta üzi és nyilvános versenyén még nem vett részt. Indulás: Hegyaljáról Körmend felé a megjelölt helyig és vissza. Díjak: I-sőnek ezüst-érem. II-iknek bronz-érem.

III. *Nagy verseny.* (Nyílt verseny 15000 méter) Indulás: Hegyaljáról 3 hidon át Körmenden keresztül a Szombathely felé vezető nagy fasorban a 157-ik kilométer kőnél megjelölt helyig és vissza. Díjak: I. nagy-ezüst-érem. II. kis-ezüst érem. III. bronz-érem.

TORNA.

A szegedi tornaegylet.

Az igazgatóság jelentése az 1888. évről.

Egyletünknek, legutóbbi jelentésünkben említett, kedvezőtlen állása az 1888. évben annyira jobbra fordult, hogy eléggé kielégítő eredményről számolhatunk be.

A tagok száma a tavalyi tizenötöt meghaladja s bár az 1886. évi létszámtól elmaradtunk, remélhetjük annak elérését, sőt kedvező viszonyok között fölülhala dását is. Mert tapasztalatunk szerint a tagok számának

apadása csak rövid ideig tart s a régi tagok felbuzduló tevékenysége csakhamar számos új tagot toboroz a megritkult sorokba, úgy, hogy a csökkenés helyreépítve lesz. Tanulságos e tekintetben a mellékelt kimutatás, mely szerint 17 év alatt a tagok száma csak három ízben fogyott meg és a hiány egy-két év alatt ki lett egyeltve.

1872-ben 40 tag, 1873-ban 30 tag, 1874-ben 40 tag, 1875-ben 70 tag, 1876-ban 80 tag, 1877-ben 114 tag, 1878-ban 129 tag, 1879-ben 70 tag, 1880-ban 109 tag, 1881-ben 150 tag, 1882-ben 181 tag, 1883-ban 211 tag, 1884-ben 221 tag, 1885-ben 239 tag, 1886-ban 242 tag, 1887-ben 198 tag, 1888-ban 213 tag.

A tornázásról is kedvezőbb jelentést tehetünk, mert míg a múlt évben csak 87 torna óra lett megtartva, s teljes öt hónapig szünteltünk, addig az idén szakadatlanul folyt a tornázás s 181 torna órán 1951 tag, tehát évi átlagban óránként majd tíz e n e g y tag tornázott.

Igaz, hogy a tagok igen csekély százaléka vett részt a gyakorlaton; de addig, míg saját tornacsarnokunk nem lesz, kellő szerekek nem rendelkezünk s némelyek közönyösségét fel nem rázhatjuk, csak a legnagyobb kötelességtudással bíró tagoktól várhatunk iparkodást.

A gyakorlatokat látogató tagok száma nem volt elég arra, hogy nyilvános versenyen föllépjünk; ezért az Aradon tartott országos tornászversenyen sem vettünk részt, valamint az igazgató választmány által hívással pártolt disztornázást itthon sem sikerült megtartani, úgy, hogy csak a november 27-én Kovács István tornatanító által vezetett házi verseny jöhetett létre, mely a részben hölgyekből álló néző közönségnek elég élvezetet szerzett.

Szépen sikerült a három havi vívás tanítás végén Hoffman Rezső vívómester által rendezett zároőnnep, melynek tartalmas műsora, valamint a résztvevők ügyessége köztetszésben részesült. Sajnálattal említjük meg, hogy a kedvelt vívómester, magánviszonyai által gátolva, az oktatást hosszabb időre ki nem terjeszthette.

Egyletünk pénzügyeinek állapota, a mostani körülmények között teljesen kielégítő, mit az is bizonyít, hogy még tavaly a pénztári maradvány 142 frt 88 kr. volt, az idén már 273 frt 42 kr-ra rugott, ezenkívül a takarékpénztárban elhelyezett tőke 1671 frt 67 krról 1746 frt 98 kr-ra emelkedett.

A bevételek közül külön és köszönettel említjük meg az I. magyar általános biztosító társaság huszonöt forintnyi adományát, melynek kieszközléséért ismét a társaság főgynöke; kisteleki Léva Ignác urnak tartozunk hálával.

A rendkívüli bevételek legtetemesebbje a február 1-én tartott tornabál tiszta jövedelme: 94 frt és 21 krajczár. E szép mulatság a szokottnál is számosabb és igen válogatott közönségesnek kellemes órákat, egyletünknek ismét jó nevet s nem egy barátot szerzett. Köszönet illeti a bál rendező bizottságot s különösen elnöklét dr. Kelemen Béla tagtársat, ernyedetlen buzgalmaért, a tapintatos rendezésért s a ritka szép sikerért.

Megemlítjük tavalyról, hogy Borbély György, a kolozsvári atletikai club bajnoka, nevezetes gyaloglása közben Szegedre is ellátogatott, de mivel a jöveletét jelző távirat oly későn érkezett, hogy az igazgató választmány fogadtatása iránt nem intézkedhetett, csak néhány tag vonult ki elébe.

A szokott évi tornász lakomát december 7-én ha gyománys jövedelvel s majd kilenczven tag részvételével tartottuk meg.

Molnár Elemér,
egyleti jegyző.

Pálffy Sándor,
egyleti elnök.

A makói tornaegylet közgyűlése.

(Téli tornahelyiség, máj lis, augusztusi tornave seny, választás.)

A makói tornaegylet f. évi június hó 20 napján tartott rendes évi közgyűlésének jegyzőkönyvéből örömmel közöljük a következő sorokat:

Titkár felolvassa jelentését az egyletnek múlt év szeptember hó 24 óta máig eltöltött életéről, — egyben ezzel kapcsolatban több rendbeli javaslatot terjeszt elő.

A téli tornahelyiség létesítésének s illetve kieszközlése beszerzésére a választmány kiküldeti azzal, hogy lépjen érintkezésbe Makó város tanácsával és a városi iskolaszékekkel oly ezélből, hogy a célba vett tornacsarnok ezek által közösen felépíttetnék, az egylet részéről a helyiség használatáért megfelelő bérösszeg felajánlással.

A tagok gyűjtése addig is míg a téli tornacsarnok beszereztetik, az egyleti tagok buzgóságára bízatik.

A f. évi június 13-án rendezett torna-majális díszítő hölgyeinek u. m, Nagys. Barna Boriska, Nagys. Bánffy Ilona, Nagys. Bánffy Gizella, Nagys. Öhlhorn Mariska és Nagys. Török Bella kisasszonyoknak teljesített szíves és buzgó fáradozásaiért az egylet részéről hálás köszönet szavaztatik s erről nevezett úrhölgyek az egyleti titkár által átadandó jegyzőkönyvi kivonaton értesítendők.

A f. év augusztus havában rendezni javasolt nyilvános tornaverseny melyre az összes hazai tornaegyletek részvételre meghívati határozatnak, elfogadatik és annak végrehajtásával Füzesi Kálmán elnökléte, Dr. Vendel János alelnökléte, Dr. Dedinszky Béla titkársága, Dr. Kemény Zoltán pénztárossága mellett a következő tagokból álló rendezőség kiküldetik:

Dr. Borotvás Dezső, Cornidesz Károly, Cseresnyés János, Dr. Dózsa Lajos, Dr. Eckhard Oszkár, Tail Gábor, Dr. Fodor János, Ticsor József, Madzsar Gusztáv, Horváth Illés, Dr. Jedlicska Béla, Kristóffy József, Topesen József, Major Miklós, Markai Endre, Mészáros Zoltán, Oehring József, Török Imre Vastag Frigyes, Wizinger Károly, Molnár Albert.

A tisztikar beadván lemondását Török Imre korelnöksége és Dr. Dedinszky Béla jegyzősége mellett a tanácskozás folytatván korelnök indítványára Kemény Mihály volt egyleti elnöknek az egylet érdekében tanúsított buzgóságaért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatik.

A tisztikar megválasztása következő eredménnyel le. Megválasztattak: Elnökké Kemény Mih., egyl. alelnökké Dr. Vendel János, titkárrá Dr. Dedinszky Béla, pénztárossá Dr. Kemény Zoltán, ügyésszé Wisinger Károly, orvosá Dr. Fodor János, háznagygyá Cornidenz Károly, A választmány a következő tagokból alakított össze rendes tagok Dr. Borotvás Dezső, Major Miklós, Oehring József, Tail Gábor, Cseresnyés János, Vastagh Frigyes, póttagok Molnár Albert, Horváth Illés, Dr. Dózsa Lajos, Mészáros Zoltán.

Dr. Dedinszky Béla
egyl. elnök.

— A budapest-hegyvidéki turista egylet f. hó 28-án d. e. 11 órakor tartja az Eötvös-vendéglőben közgyűlését, melynek tárgyát az igazgatóság és számvizsgálók jelen és a költségek megállapítása képezi.

Amateur fotografiai kiállítás Budapesten.

A M. Kárpát-Egyesület Budapesti Osztálya a jövő tél folyamán amateurfénykép kiállítást szándékozik rendezni, a melyre az összes magyarországi műkedvelők a kiállításban való részvételre ezennel tisztelettel meghívati.

